

Bílá místa

Spokojenost lidí je určována velkým množstvím společenských, ekonomických, morálních i emocionálních souvislostí. Mezi důležité patří pocit, že vše v mém okolí řádně funguje, a to k mému prospěchu, pro můj spokojený život a k mému bezpečí.

Tato oblast je doménou právě orgánů veřejné správy, jejichž povinností je kromě jiného vytváření tohoto životního prostředí. K plnohodnotnému životu však také patří možnost se realizovat, rozvíjet své schopnosti, aktivně trávit volný čas, ale i mít pocit jistoty pro případ indispozice, mít útočiště pro chvíle, kdy se našemu duchu nebo tělu nedaří nejlépe, v neposlední řadě mít i prostor pro vlastní podíl na vzhledu světa kolem sebe, přírody, společenských vztahů. Tuto širokou škálu činností představují neziskové, zájmové a občanské organizace, spolky a sdružení. Dva tedy dělají trochu totéž tím, že vyvíjejí snahu, aby lidem bylo dobře, každý ovšem jinými nástroji. Potřeba domluvy obou zmíněných sfér je sice zřejmá, avšak domluva ne vždy realizovaná. Komunikační nedostatky přitom nepramení většinou z neochoty komunikovat, spíš z neznalosti problémů, potřeb a možností druhé strany, někdy dokonce z neinformovanosti o tom, s kým v mém

dosahu dialog vést.

Z těchto důvodů se rozhodla Vysoká škola evropských a regionálních studií (VŠERS) za pomoci grantu Bílá místa vytvořit systém pro komunikaci mezi orgány a úřady veřejné správy a neziskovými organizacemi, všemi zájmovými, charitativními, kulturními a dalšími občanskými sdruženími, spolky a uskupeními. Rozhodla se tuto komunikaci propojovat, ale také vytvářet prostor pro tříbení názorů, pro náměty a pro zkušenosti.

Cílem projektu Bílá místa je vytvoření komplexní a vzájemně propojené informační elektronické databáze samosprávných orgánů a neziskových organizací Jihočeského kraje na www stránkách VŠERS

S tím souvisí vydávání čtvrtletníku „Věc veřejná“ pro prezentaci a výměnu zkušeností, názorů, výsledků práce a spolupráce kraje, měst, obcí a neziskových organizací Jihočeského kraje

Pro názorovou výměnu uspo-

řádá VŠERS konferenci „Na cestě k evropské identitě“ 22. 4. 2004 ke zkušenostem ze spolupráce veřejné správy a neziskových organizací v zemích EU a možnostem jejich aplikace u nás.

K přímé výměně názorů a konkrétních potřeb i možností bude sloužit konference „Společenská role neziskového sektoru v Jihočeském kraji a vztah neziskových organizací ke kraji a obcím“.

Přínos projektu je především v pomoci zlepšení, mnohdy zahájení vzájemné informovanosti mezi krajem, obcemi a neziskovým sektorem. Měl by tak významně napomoci v komunikaci s neziskovými organizacemi. Zároveň bude zprostředkovávat dobré zkušenosti ze vzájemné spolupráce. Nezanedbatelným přínosem pro veřejnou správu a zejména neziskový sektor bude i stále aktualizovaná databáze institucí a organizací s tím, že zvláštní pozornost bude věnována vypisování grantů jednotlivých obcí, které by jinak bylo velmi obtížné získávat prohlížením webových stránek obcí.

Význam projektu spočívá nejen v naplnění konkrétních cílů, ale nezanedbatelnou roli sehrává také to, že se prohloubí vzájemná informovanost mezi orgány a složkami samosprávy a neziskovými

organizacemi a vyhodnocováním a sledováním této spolupráce zcela určitě nabude také na větším významu práce neziskového sektoru.

Pro VŠERS bude projekt významný tím, že získají zkušenosti z práce neziskových organizací jak studenti bakalářského programu, tak posluchači vzdělávacích kurzů, např. vedoucí úředníci na závěr svého vzdělávacího programu zpracovávají závěrečnou práci.

Stručný obsah projektu

Základním nástrojem celého projektu bude čtvrtletník „Věc veřejná“, který vydává VŠERS pro potřeby veřejné správy. Uvedenou databázi bude vytvářet tým VŠERS, spojený s časopisem „Věc veřejná“. Minimálně prostřední dvojlist bude věnován uveřejnění výstupů práce tohoto týmu, tedy informačnímu a servisnímu záze-
mí pro vytváření spolupráce mezi orgány samosprávy a neziskovými organizacemi. Orgány samosprávy zde dostanou přehled o neziskových organizacích na jejich území či o těch, jejichž činnost může řešit problémy daného místa. Neziskové organizace zde budou mít možnost

(Pokračování na straně 2)

EDITORIAL

Úkolem veřejné správy je nejen obec nebo jiný územní celek spravovat, hlídat dodržování zákonů a ovlivňovat rozvoj jeho struktur, ale i ovlivňovat vztah občanů k místu kde žijí. Když nefunguje kanalizace, je to nepříjemné a lidé jsou nazlobeni, ještě více však, když o tom s nimi radnice nemluví. Chápeme, zejména místní samospráva je zahlcena problémy a frustrována nedostatkem peněz. I zde ovšem platí, že s úsměvem jde vše lépe, a když se ruka k ruce vine...vždyť to znáte.

A zde právě, při řešení ožehavých a života lidí se bezprostředně dotýkajících těžkostí pomáhá dobrá komunikace mezi veřejnou správou a neziskovými organizacemi. Což dobrovolní hasiči, Červený kříž či mnohé humanitární organizace mají jiný cíl než orgány veřejné správy? Což tyto organizace málo pomáhají při rozvoji obcí práci na obecních státcích i vytvářením potřebné soudržnosti v obci, ve městě, ale i třeba v kraji?

Netvrdím, že tato spolupráce neexistuje nebo že v komunikačních zádrhelích je na vině jen veřejná správa. I některé dobrovolné neziskové organizace mají své máslo na hlavě vznášením nereálných požadavků, možná i prosazováním zájmů úzkých skupin. Ano, neochota a pocit přehlížení

může být na obou stranách. Také stávající systém není možná dotvořen, platná legislativa ne vždy tuto spolupráci podporuje nebo umožňuje.

Právě z těchto důvodů vychází snaha našeho časopisu dát prostor neziskovým organizacím, spolkům a občanským sdružením k vyslovení názorů na úroveň a charakter komunikace s veřejnou správou. Nemělo by však zůstat jen u vyslovení názorů, jen u nářků na její špatnou úroveň. Rádi bychom, kdyby se vyjádřily obě strany, kdyby ale také řekly, jak na to. Tedy příklady dobré spolupráce, náměty společných činností a postupů. Časopis Věc veřejná by se rád stal určitou tribunou názorů, námětů, ale zároveň možná i jejich koordinátorem a nositelem dobrých nápadů.

Dnes tedy s touto tematikou začínáme i když víme, že jedna vlaštovka jaro nedělá. Budeme se k této závažné problematice vracet, ostatně náš projekt Bílá místa k tomu bude plně zaměřen. Proto bude možná tato první diskuse trochu neučesaná, je ale i na čtenářích, na všech zainteresovaných, aby v budoucnu dostala řád a přinesla výsledky, sloužící občanům, sloužící obcím, přínosné pro všechny.

red.

Bílá místa

(Pokračování ze strany 1)

prezentovat své záměry i aktuální potřeby. Obce naopak mohou vyzvat ke spolupráci ty organizace, jejichž činnost by se mohla kladně projevit v životě dané obce, která zde nabídne formu vlastního příspěvku k této spolupráci. Na uvedených stránkách budou dále uveřejňovány pokyny pro postup při získávání grantů, příspěvků z fondů EU či jiných rozvojových programů, budou zde promítnuty zkušenosti z práce konkrétních neziskových organizací i názory obcí na tuto činnost. Dvojlist bude doplněn informacemi o možnostech materiálního zázemí, o personálních otázkách, o setkáních a dalších aktuálních akcích a činnostech.

Vedle pravidelného servisu na stránkách časopisu „Věc veřejná“ uskuteční VŠERS 1x ročně konferenci, tematicky zaměřenou k problematice spolupráce neziskových organizací s orgány samosprávy v

Jihočeském kraji. Nejvýznamnější závěry z této konference budou následně publikovány v časopise „Věc veřejná“. Z konference bude vydán sborník, který bude určitou rukovětí pro obce i neziskové organizace.

Projekt Věc veřejná je značně náročný na spolupráci a koordinaci. Partnerem VŠERS vlastně budou všechny obce a všechny neziskové organizace v kraji. Projekt bude v zásadě realizován silami pracovníků VŠERS, resp. na jeho území vytvořeným týmem, v němž ovšem budou spolupracovat odborníci jak z veřejné správy, tak z oblasti společenských věd (sociologie, politologie, statistika, marketingu, systémových postupů).

Cílovou skupinou jsou jak neziskové organizace jihočeského regionu, tak samosprávné orgány v kraji, v důsledku pak obecně všichni občané kraje. Zkvalitněním spolupráce mezi uvedenými subjekty, vytvořením systému vzájemné pravidelné a neustálé informa-

nosti a vybudováním servisního zázemí budou mít totiž neziskové organizace možnost lépe usku- tečňovat své cíle a obce budou mít širší prostor pro uspokojování potřeb občanů, svých voličů. Tím, že VŠERS vytvoří stálou informační a servisní základnu, která zatím v této podobě v kraji chybí, bude vytvořeno jednotné centrum, schopné předávat výstupy také orgánům kraje a napomoci tak při jejich rozhodování o účelném směrování finančních, materiálních i společenských nástrojů.

Projekt Bílá místa je prakticky zahájen právě tímto číslem časopisu Věc veřejná, když při jeho přípravě byla oslovena řada neziskových organizací a občanských a zájmových sdružení a spolků. Snaha po čilém kontaktu s nimi bude logickým dalším krokem VŠERS, přičemž i touto cestou je vyzýváme: spojte se s redakcí časopisu Věc veřejná k popovídání o jakýchkoliv vašich názorech, potížích, námětech. Vyzýváme

k tomu obě strany dialogu, tedy neziskové organizace i orgány a úřady veřejné správy, rádi vaše názory uveřejníme, společně se zamyslíme nad možnostmi zlepšení součinnosti. Dalšími kroky budou zmíněné konference, tedy Na cestě k evropské identitě dne 22. 4. a Společenská role neziskového sektoru v Jihočeském kraji a vzájemný vztah neziskového sektoru a kraje i obcí, uskutečněná v březnu 2005. Na konference budou navazovat sborníky z nich, popř. další dokumenty (seznamy organizací a institucí, zajímavé projekty), vedoucí k aktivní spolupráci obou sfér. Časopis Věc veřejná bude pak průběžně informovat o dění v rámci tohoto projektu.

- mb-

DŮLEŽITÉ JE SPOLU MLUVIT

Při řízení města je velmi důležitá komunikace nejen s jednotlivými občany, případně novináři, ale i skupinami obyvatel.

Na území Města Prachatice působí velké množství neziskových organizací (občanská sdružení, asociace, kluby, svazy, spolky, nadační fondy, církev...).

Jde o sdružení lidí, kteří mají stejný zájem, řeší stejný problém, nebo chtějí sloužit společně lidem... Věnují se veřejně prospěšným aktivitám, nebo sdružují nadšence ochotné udělat pro svého koníčka i nemožné, většinou ale obojí. Navíc jsou různé sportovní, kulturní a zájmové organizace užitečné pro volný čas dětí i mládeže, pro prevenci kriminality a podobně.

Neziskové organizace dokáží ve městě zabezpečit některé věci, které mnohdy město samo nedokáže.

Důležité je si hned na počátku komunikace vyjasnit co od nás požadují, jak mohou být nápomocny, co mohou přinést a jak s nimi dlouhodobě udržovat kontakt. Od města potřebují zpravidla podporu, velmi často i finanční. Jejich velká síla tkví v dobrovolné aktivitě.

Město Prachatice podporuje řadu neziskových organizací i tím, že jim dalo do správy zdarma, či za symbolické nájemné objekty ve kterých vyvíjí svoji činnost, schází se a pomáhají ostatním (Azylový dům pro matky s dětmi sv. Dominika Sávia, Klub aktivního stáří, Středisko sociální pomoci a služeb,...).

Mnohé z aktivit neziskových organizací má možnost získat dotace i ze státního rozpočtu, rozpočtu města, grantů, vyhlášených projektů, příspěvků a pod.

Každá skupina, organizace může přinést do města něco pozitivního, pokud se jí dá najevo vstřícnost a pochopení pro její aktivity ve městě. Velmi důležitá je vzájemná informovanost.

V našem městě jsme zvolili několik forem informovanosti neziskových organizací.

Jedním zdrojem je poradní sbor zdravotně postižených a seniorů, kde jsou zástupci všech organizací a spolků, zájmových skupin (Svaz postižených civilizačními chorobami, Svaz tělesně postižených, Centrum pro zdravotně postižené, Sjedenocná organizace nevidomých a slabozrakých,

Svaz neslyšících a nedoslýchavých, Sdružení pro životní prostředí - odstraňování architektonických bariér, Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, Klub zdravotně postižených Prachatice, Svaz diabetiků, ale i zástupci Domova seniorů Mistra Křišťana, Klubu aktivního stáří, Svazu důchodců, Střediska sociální pomoci a služeb, Svazu vojenských důchodců). Schází se 1x za měsíc a půl s vedením města (starosta a místostarostka). Základní myšlenka těchto setkání je získat informace o dění ve městě, hledat řešení k mnoha úkolům, možnost vyjádřit se k nim, sdělit si, co se nám líbí, co se nám nelíbí, jaké problémy provází život v jednotlivých částech města nebo naopak s tím, s čím jsme spokojeni. Při setkáních starosta či jeho zástupce informuje o připravovaných investičních, kulturních i jiných akcích ve městě. Každé setkání poradního sboru je podnětné. Upozorňování na problémy života ve městě a jejich následné řešení pomáhá zlepšit bezpečnost města, oblast životního prostředí, bydlení, dopravu a v neposlední řadě i společenský život. Poradní sbor pracuje od roku 1999, nepřetržitě. Průběžně byl řešen od roku 2003 úklid ve městě, odvoz popelnic, výše poplatků, osvětlení problémy se psy a občany, připomínky k městské policii, vývěsní skřínky. Při jednáních dochází i ke zpětné vazbě a informovanosti o akcích a událostech v organizacích. Poradní sbor - jeho činnost, jako i činnost všech organizací je prezentována i v místní kabelové televizi JVP Voldřich, dostává prostor i v místním tisku Radničním listu, který je i v internetové podobě.

Novinkou, která se přes půl roku připravovala, je na radnici Rada seniorů. Na základě žádosti seniorů vznikla Rada seniorů jako iniciativní orgán vedení města v otázkách týkajících se života seniorů, není nijak politicky zaměřena. Je o počtu 13 členů, odborně profesně zaměřených. Vedení města tak dalo další velké skupině obyvatel možnost vyjadřovat se k věcem z veřejného života. Dochází ke komunikaci, která není pouze jednostranným tokem informací, směřovaných od nás k veřejnosti. V roce 2004 se již podařilo umožnit setkání všech zástupců Rady seniorů s vedoucími všech odborů městského úřadu a našich společností, kde na pracovních schůzkách si zadali témata spolupráce, např. odbor školství - pedagog ve výslužbě napsal článek svých zkušeností ke Dni učitelů a současné agresivitě, odbor životního prostředí - povedlo se zmapování popelnic a byla připravena mapa kontejnerů na sklo, plasty, papír, která je vytištěna, městská policie - zástupce rady seniorů v současné době za

(Pokračování na straně 3)

Důležité je ... (Pokračování ze strany 2)

pomoci dalších vytipováá byty, kam by v rámci prevence kriminality seniorům mohly být nainstalovány bezpečnostní řetízky apod.

Přes rok také funguje studentská rada, která vedení města dává impulsy od svých spolužáků, učitelů, ale i rodičů - z pohledu mladé generace, od zástupců, kteří jsou začleněni i v mnohých neziskových organizacích na území našeho města. V této radě jsou zastoupeny všechny základní, střední, speciální i vyšší odborné školy, učiliště, gymnázium. Studenti se podíleli na průzkumu provozní doby městské knihovny a na základě jejich zjištění byla rozšířena doba i na sobotní dopoledne, nebo v současné době zjišťují, kdy je nejlépe promítat v Letním kině a i co, podílí se na studii úpravy okolí školy po zbourání jednoho domu atd.

Radnice zřídila v minulém roce e-mailové adresy, umožňující těm, kteří se nechtějí vyjadřovat veřejně nebo jen nemají rádi velkou společnost, zapojit se svými názory do dění města. Své návrhy a připomínky mohou občané sdělit přímo na adrese postizeni@prachatice.cz, nebo senior@mup.cz, či studenti@mup.cz

Neziskové organizace, jejich zástupci jsou v řadě komisí rady města (např. Dřipatka - ochrana přírody, ekologie v komisi školské, životního prostředí, Středisko výchovné péče Prachatice je v komisi prevence kriminality, ...) a tam ze své znalosti pomáhají velmi mnoho.

Velký prostor všechny naše neziskové organizace mají i v místním tisku - Radniční list, který každý měsíc vydává Město Prachatice, v místní kabelové televizi jak v psaných zprávách tak živém vysílání JVP studia Voldřich, dále jsou neziskovým organizacím pronajímány i vývěsní skřínky, kde upozorňují na svoji činnost a vyvěšují upoutávky aktuálních akcí, mohou se spolupodílet připomínkami na rozpočtu města (jako všichni občané) a to již přímo při přípravě, či prostřednictvím diskuzního klubu na www.prachatice.cz. Některé organizace si zřizují své stránky, mnohé využijí nabídky Města Prachatice a jsou zařazeni na www stránky např. Občanské sdružení Hospic sv. Jana N. Neumanna v Prachaticích, Klub zdravotně postižených a další.

Výše uvedené příklady jsou z mé osobní zkušenosti.

I neziskové organizace prostřednictvím Města Prachatice připravujeme na granty z Evropské unie. V loňském roce Městská knihovna Prachatice připravila pro neziskové organizace setkání se zástupci centra EU v Českých Budějovicích. Je nesmírně důležité umět si sdělit co chci a kolik (peněz, lidí...) budu potřebovat a pak přesně vyplnit formuláře. Poprvé v letošním roce jsme se v Radě města rozhodli, že dáme možnost neziskovým organizacím se přihlásit o Žádosti o příspěvky na rok 2004 (zatím v nespecifikovaných oborech, to až příští rok), a podmínkou je správně vyplněný formulář, jasné sdělení požadavku a další náležitosti odevzdat v dohodnutém termínu. Je to pozvolná forma, jak sdružení, kluby, organizace připravovat na psaní projektů. Úředníci, i zástupci města jezdí na školení, proškolení - příprava na psaní projektů žádostí o peníze z EU. Po vyhodnocení zkušebního grantového letošního řízení uspořádáme seminář pro neziskové organizace na téma: Projekty, žádosti, příspěvky, granty - EU, pravděpodobně v druhé polovině roku 2004.

Neziskové organizace tvoří ve městě pestré společenství. Vznikly, protože se rozhodly dělat něco pro druhé. Město Prachatice - radnice se snaží být jim nápomocna.

Hanka Rabenhauptová, RH+
hana.rabenhauptova@mup.cz, 724 188 864

DESET LET CENTRA ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

Dovolte mi představit neziskovou organizaci První Centrum zdravotně postižených Jihočeského kraje. Tato organizace vznikla v roce 1993 v bývalé Lannově loděnici v Českých Budějovicích zpočátku pod záštitou Červeného kříže, ČB. Zakladatelé denního centra dali možnost sportovat pod odborným dohledem několika mladým handicapovaným lidem z Českých Budějovic, někteří z nich jsou dnes čeští reprezentanti. Nejdříve stála bezbariérová dřevěná tělocvična a až po pěti letech v listopadu 1998 se začalo s výstavbou nových bezbariérových prostor se sociálním zázemím.

Základním posláním 1. CZP JČ je vytvářet vstřícné prostředí a zlepšování postavení zdravotně postižených spoluobčanů ve společnosti a tím tak podpořit pocit psychické i fyzické pohody a poskytnout smysluplné využití volného času. Návštěvníkům 1. CZP JČ je zde nabídnuto dostatečné využití po stránce sportovní, rehabilitační, kulturní, vzdělávací a sociální pomoci. Do centra docházejí děti od předškolního věku až po seniory se zrakovým, tělesným, sluchovým, mentálním a kombinovaným postižením i lidé různých národnostních menšin. Veškeré jejich aktivity probíhají prostřednictvím integrace.

Centrum provozuje sportovní aktivity ve čtyřech základních oblastech, které se vzájemně nevylučují - rekreační pro osobní potěšení, výkonnostní a vrcholový - ze zdravotních důvodů a pro udržení tělesné kondice. A to v těchto sportovních odvětvích - atletika, benchpress, handcykl (jízda na upraveném ruční kole), sledge hockey, taneční sport, rehabilitační cvičení.

Členům naše organizace umožňuje také různé formy vzdělávání a poskytování praxe studentům středních a vysokých škol. Jednou z nich je i výuka cizích jazyků. Dále naše organizace zajišťuje nejen sponzorské dary sociálně slabým jedincům na zajištění kompenzačních a jiných pomůcek, ale i pomoc v domácnostech (rehabilitace, úklid, nákupy a jiné).

Centrum také pořádá různé sportovní akce jako je např. „Běh Terryho Foxe“. Jedna z největších sportovních akcí bylo Mistrovství světa zrakově postižených sportovců v silovém trojboji, které proběhlo dne 19. - 22. září 2002 v Českých Budějovicích, kde Česká republika obsadila čtvrté místo z jedenácti států světa.

Naším velkým cílem do budoucna je dokončit víceúčelovou bezbariérovou halu pro sportovní, kulturní, vzdělávací a rehabilitační aktivity. K této výstavbě nás nutí malé, po povodních zničené prostory tělocvičny a v neposlední řadě naše snaha o rozvoj sportu a rekreace postižených osob.

Je samozřejmé, že činnost a rozvoj Centra by byla vážně ohrožena bez podpory sponzorů a dobrovolníků. I přes někdy velmi těžké překážky, které nám klade „státní systém“ věříme, že i nadále naše práce bude přinášet handicapovaným spoluobčanům chuť a sílu do života a často najít i jeho smysl.

**1. Centrum zdravotně postižených
Jihočeského kraje
Vltavské nábřeží 5/a
370 05 České Budějovice
e-mail: czpcb@volny.cz
www.handicapbudweis.com**

Chceme duhový svět

Naše místní skupina Hnutí DUHA České Budějovice se zapojuje do veřejné správy dle zákona na ochranu přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v rámci správních řízení. Mimo ně připomínkujeme řízení EIA (dle zákona 244/1992 Sb.) či SEA (dle zákona 100/2001 Sb.)-o posuzování vlivů na životní prostředí. Dále připomínkujeme různé územní plány, jejich změny či koncepce rozvoje.

Spolupráce s obcemi a MěÚ je různá, podle toho, jaké problematiky se dotýkáme. Velmi dobrá spolupráce s obcemi byla při získávání podpory na posuzování návrhů Hnutí DUHA k zákonu o obalech a obalových odpadech. Bylo vidět, že mnoho starostů je zneklidněno velkým množstvím umělohmotných obalů na jedno použití. Hnutí DUHA usilovalo o větší podporu vratných skleněných obalů na nápoje. Podařilo se do zákona prosadit pevnou zálohu na vratné obaly a povinnost obchodů s prodejní plochou nad 200 m² nabízet i nápoje ve vratných zálohovaných obalech. Nepodařilo se nám však prosadit do zákona to nejdůležitější a to, aby do r. 2005 se recyklovalo nebo znovupoužilo 50 % obalů a do r. 2008 80 % obalů. Toto byla

kampaň Hnutí DUHA Olomouc, do které se naše místní skupina zapojila. Na Českokrumlovsku s námi souhlasilo 60 % obcí a na Českobudějovicku 30 % obcí.

Jiná je situace, nechceme-li např. na Smrčině velký lyžařský areál, ale spíše prosazujeme tzv. měkkou turistiku. Obec Horní Planá je však přesvědčena, že by jí tento záměr přinesl finance, pracovní příležitosti a celkový rozvoj. Zastupitelé obce se pak domnívají, že jim chceme škodit. Podobné zkušenosti máme i s jinými lipenskými obcemi jako je Lipno nad Vltavou nebo Frymburk.

Podobnou zkušenost máme s obcí Besednice, kde pan starosta podporuje těžbu vltavínů přímo za vsí a naše sdružení, ostatní ekologické organizace a část místních občanů jsou proti těžbě.

Ve správních řízeních se hojně objevuje tzv. výjimečné kácení stromů rostoucích mimo les ve městech a obcích. Jednáme s odbory ochrany přírody a krajiny a životního prostředí, při MěÚ a k zahajovaným řízením podáváme stanoviska. S těmi se pak příslušné odbory musí vypořádat.

Dobrá spolupráce je s obcí Věžovatá Pláně nebo s MěÚ Č. Krumlov. Nedobře se spolupracuje téměř se všemi stavebními úřady. S jinými ekologickými organizacemi je spolupráce výtečná.

Projekty k EU jsme zatím nepodávali. Obecně lze říci, že je čím dál těžší získat grant za projekt. Často pak hradíme náklady na práci ze svého.

Navrhujeme, aby byly více akceptovány připomínky na ochranu přírody a krajiny před neuváženými stavebními a jinými záměry. Chceme, aby v cenných územích byla upřednostňována měkká turistika před turistikou ničící přírodu. Dále navrhujeme, aby obce konzultovaly stavební a jiné záměry s ekologickými or-

ganizacemi před podáním návrhu na zahájení řízení. Často se setkáváme s tím, že v době zahájení řízení je již vypracován projekt za nemalé peníze a my jsme postaveni před hotovou věc. Poté jsou na nás vyvíjeny nepřiměřené tlaky, abychom stanovisko změnili nebo ustoupili od odvolání se k nadřízenému orgánu. Těž se nám stává, že noviny nepravdivě informují veřejnost bez konzultace s námi.

Jsmo přesvědčeni, že naše práce je pro veřejnost přínosná, neboť chceme předat naši přírodu potomkům v takovém stavu, abychom se za to nemuseli stydět. Bohužel často nás veřejnost vidí jako ničitele tzv. pokroku a blahobytu. Věříme však pevně, že naši společnost přesvědčíme o správnosti našeho počínání.

**Za Hnutí DUHA
České Budějovice
Růžena Šandová
Nádražní 5**

Č. Budějovice 370 01

e-mail:

ceskebudejovice@hnutiduha.cz

Naše zkušenost ze spolupráce se samosprávou

Vláda a další orgány státní správy a samosprávy neustále zdůrazňují důležitost spolupráce mezi volenými orgány obcí a měst a jejich občanskou veřejností. Podle nich jedním z důležitých znaků zájmu veřejnosti o činnost samospráv je účast při tvorbě a schvalování územních plánů rozvoje těchto celků. Vedoucí činitelé samospráv si nezřídka stěžují na malý nebo vůbec žádný zájem veřejnosti o jejich činnost, projevující se zejména účastí na zasedáních zastupitelstva. Zkušenosti občanů našeho města ze styku s radnicí nakonec vedly k založení občanského sdružení v domnění, že společný zájem občanů budeme snáze prosazovat. Avšak mylili jsme se.

Oč šlo a stále ještě jde v našem případě?

První samospráva města Volyně po roce 1989 ve spolupráci s bývalým okresním úřadem a projektovou organizací prosadila územní plán města, jehož veřejně prospěšnou částí byla především plánovaná rekonstrukce silničního tahu I/4 v úseku Strakonice - Vimperk - Strážný. Tato rekonstrukce by znamenala i nadále průchod silnice obydlenou částí města a její realizace by evidentně poškodila některé občany (demolicemi jejich domů) a pro část obyvatel by znamenala podstatné zhoršení jejich životních podmínek. Dotčení obyvatel se však proti takto navrženému řešení bránil, protože dosavadní zkušenosti prokazují, že narůstající automobilový provoz znamená neustálé zvyšování hlukové a emisní zátěže okolí. I přes odbornou argumentaci, podloženou výsledky měření krajské hygienické stanice, jsme se s pochopením u místních zastupitelů nesetkali.

Jelikož první zastupitelé ve funkčním období 1990 - 94 ve své většině a ani další zastupitelstva nereagovali na oprávněné připomínky postižených obyvatelů, založili jsme v roce 1999 občanské sdružení v domnění, že budeme mít jako společenská, resp. ekologická organizace při pro-

Celý blok domů vpravo od silnice je projektem určen k demolici (7 objektů) - příklad postoje samosprávy k občanům.

sazování našeho požadavku na změnu územního plánu města, s níž je spojena i změna trasy silnice, větší vliv. K tomu, aby nebyly nutné žádné demolice domů (mělo se jich zbourat celkem 10) a silnice město obešla, jsme dokonce nechali za pomoci grantu získaného od Open Society Fund vypracovat studii obchvatu města, kterou jsme předali jak zastupitelům města, tak i v rámci připomínkového řízení k návrhu plánu VÚC Písecko -

(Pokračování na straně 5)

Naše zkušenosti ... (Pokračování ze strany 4)

Strakonicko krajskému úřadu Jihočeského kraje. Zastupitelé města, kteří již v roce 2000 odmítli petici občanů v této záležitosti (520 podpisů z cca 3 tisíc obyvatelů), na naši studii nereagovali a krajští zastupitelé s alibistickým odvoláváním se na stanovisko města při projednávání souborného stanoviska k návrhu plánu VÚC (i se stanoviskem ministerstva životního prostředí, které bylo k našemu požadavku příznivé) náš požadavek smetli se stolu. Jediné, co se naší aktivitou podařilo, je, že realizace plánované rekonstrukce v katastru města byla odložena.

Nakonec povodeň, která nás postihla v roce 2002, prokázala nesprávnost územního plánu města, který bude pravděpodobně nutno přepracovat.

Z uvedeného příkladu vztahu neziskové organizace versus samospráva vyplývá, že naše zkušenost se samosprávou je veskrze negativní. Náš názor na práci samosprávy je takový, že pokud od ní někdo něco požaduje a znamená to o věci přemýšlet a dokonce něco vykonat, setká se s téměř nepřekonatelnými obtížemi. V kontextu s tím zasedání zastupitelstva,

která jsou sice veřejná, ale pokud předsedající není ochoten zúčastněné veřejnosti udělit slovo, jsou pouze divadelním představením bez jakékoliv možnosti pro občany vnést na program zasedání záležitosti, které je zajímají.

Domníváme se, že i přes několikerou novelu zákona o obcích chybí v zákoně pevné zakotvení povinnosti samosprávy projednávat otázky předložené veřejností. Dále je třeba vytvořit tlak na tyto orgány, aby se případné body programu, obvykle zvané „různé“, zařazovaly na vhodnou dobu jednání, nikoliv jako poslední bod, kdy nezřídka na schůzích není přítomen už nikdo z veřejnosti, protože špatně připravené zasedání svou délkou trvání spíše občany od účasti odrazuje. Projednávání záležitosti odborného charakteru by rovněž neměly být politizovány.

Na závěr nutno konstatovat, že náš hlavní úkol docílit změny územního plánu se nám prosadit nepodařilo. Bude-li samospráva trvat na svém neměnném stanovisku, o vyřešení bude pravděpodobně rozhodovat soud.

František Kuneš

Předseda Sdružení Volyně

NĚKDY TO NEJDE DOBŘE. PROČ?

Spolupráce se státní zprávou je špatná. Stále více se úředníci a politici roztahují ve svém městě jsou nenasytí, podnikají, nic sice nevyrábějí, ale pronajímají, vydávají psí známky, zkupují domy atd. Do města do centra raději nechodím, je vybydlené. Zde v Krumlově jsou tito lidé dobře vidět. Za 15 let si město mocensky rozdělili. Jednou za čas chtějí ukázat co dokážou a tak uspořádají pompézní krumlovské slavnosti. Když něco podporují z našich, daní musí to být veliké, aby všichni koukali. Vždy co největší záplatu dát na tu prázdnotu. Zažili jsme velké ztráty, postupně odešla z města zámečnictví, truhlárny, obchody, sběrné suroviny, textilní tvorba, sklenářství, obyčejné hospody, okolní továrny, škola, otáčivé hlediště, hezký vjezd do města, mlékárna, kuželnárna, fecká restaurace, většina lidí, i normální život. Zato máme Torture muzeum, Wax muzeum, Pohádkový dům, prodejní galerie, „zvláštní hospody“, klub Bouda, Václavské sklepy, parkoviště a banky, čtyři budovy MěÚ, obrovskou budovu policie a spoustu nezaměstnaných živořících na podpoře.

Keramický klub není pro turisty, je malý, nehodí se ho podporovat, pět tisíc korun je částka kterou dostáváme na rok, je to přesně na to, aby si mohl každý člověk v klubu po práci umýt ruce. Nevadilo by mi to, kdybychom měli špatný klub, který by nikdo nepotřeboval. Vadí mi to však, protože to tak není.

Chtěl bych, aby kultura byla podporována, aby to bylo Fair play, aby Ti nastrojení poběhovači či kamarádičkové na chodbách úřadů byli eliminováni. Aby starostu či příslušného úředníka zajímala víc

kvalita života místního člověka než exhibice města či nadbílání turistovi.

Návrhy na zlepšení komunikace. Nejsme čistě nezisková organizace, nepřežili bychom. Než bychom bušili na MěÚ a požadovali peníze na každý rok a na zařízení, radši jsme si zřídili malou organizaci a rádi bychom s.r.o. Samozřejmě podnikat v kultuře není výnosné, ale činnost našeho keramického klubu jsme zatím utáhli. Lehce však dnešní finanční reformy mohou naši pětiletou práci zastavit a náš keramický klub a naši malou organizaci zavřít. Je to velká škoda. Stát se stává naším nepřítelem. Samozřejmě referát kultury finanční dotaci může pomoci. Ale je to s otázkou, jakou a komu?

Jak by měl referát kultury pracovat? Myslím, že MěÚ, referát kultury, který je určený pro občany, používá pro organizaci vlastních aktivit. Ti lidé jsou pak vytížení organizací všech možných slavností města, kterých není málo. Místo toho by měli monitorovat malé i velké projekty jednotlivce i sdružení. Měli by je osobně navštěvovat, chodit na jejich akce vyhmátnout jak pomoci, vždyť vždy se nemusí jednat o finanční pomoc - můžou zajistit promotion, pomoci jim si vydělat, zprostředkovat jim kontakt atd. atd.

Ptáte se na naši práci. Každou sobotu máme pro veřejnost otevřený keramický klub, kde se snažíme v rámci možností poskytnout co nejlepší servis. Zájemci tu pracují v našem keramickém provozu mohou používat naše tvary k dekorování, či modelovat. Kdysi jsme byli za takovou možnost nesmírně vděční, když jsme si mohli podobně pracovat v karlovarské

porcelánce Epiag či později v hrdejovickém Jihotvaru.

Ve Stuttgartu jsme viděli nádhernou instalaci Josepha Beuyse a vzápětí v knihovně International Townshend School v Hluboké nad Vltavou, kde jsme s mojí ženou učili, jsem našel knížku přednášek

budově Solného skladu v České ulici, kde dnes sídlí divadlo Pod čepicí. Kde nás MěÚ České Budějovice opravdu podporoval a zajímal se o naši práci. Pak jsme zřídili dílnu u nás doma v Českém Krumlově, kde jsme první rok byli klub naprosto nenavštěvovaní - byl

Josepha Beuyse Social Sculpture - filosofický projekt prezentovaný při jeho výstavě v Guggenheim museu v NY.

Jedná se o záznamy řady diskusí s veřejností na téma kreativity a její potřeby ve společnosti. Abych to zkrátil, inspiroval nás v naší práci. Pak jsme dosáhli úspěchu s Kaki tree projektem, kde náš klub vstoupil do celosvětového projektu japonského výtvarníka Tatsuo Miyajimy a dendrologa Ebinumy. Že to je dobrý projekt dokazuje jeho prezentace na Benátském bienále výtvarného umění, odkad' jsme jej přivezli. Keramický klub jsme táhli v Českých Budějovicích v

to „Tajný klub“. Dnes je to fajn. Neúspěchy - nevím, asi ztracené dny, teď, když je nás víc v naší malé organizaci, zdá se mi že jsme progresivnější a ztracených dnů je méně. Mohli jsme to udělat dříve.

Zkušenosti s granty EU nemáme. Lepší a důstojnější by však bylo, kdyby ČR granty dávala, než žebrała.

Ak. mal. Petr Sládek

(Pozn. redakce: Každý má právo na svůj názor, někdy i negativní pocity mohou přinést pozitivní výsledky. Redakce Věci veřejné nedsílí všechny názory přispěvatelů, ale neupírá jim právo je vyslovit.)

Senioři na odpočinku nelení

Ke změně společenského klimatu a přijetí starší generace jako plnoprávné složky společnosti je třeba především aktivního přístupu samotných seniorů ke stáří a stárnutí. Svými aktivitami a postoji by měli také senioři přispívat ke změně vnímání stárnutí a stáří společnosti.

Přitom je potřebné poskytovat seniorům dostatečný prostor a podmínky k aktivní účasti na životě společnosti a jejím rozvoji. Zároveň se však senioři musí sami naučit využívat všech možností, které jim společnost nabízí k posílení vlastního postavení, k dosažení bezpečného stárnutí a k plnému a rovnoprávnému zapojení. K vytvoření osobního pocitu pohody a k posílení pozitivních postojů společnosti ke stáří a starším lidem je nezbytná účast seniorů na sociálních, ekonomických, kulturních a dobrovolných aktivitách, jejich odpovědný přístup k vlastnímu životu a zájem o rozvoj společnosti.

Pouze lidé, kteří dávají přednost nezištné práci pro druhé mohou v této náročné době přispět k vytváření skutečně občanské společnosti. Jsou to především ti, kteří svojí prací pomáhají při odstraňování pocitu bezvýhodnosti a neřešitelnosti potíží a ti, kteří ukazují cestu, jak uskutečňovat cíle, které si před sebe stavíme. K tomu ale už nestačí planá, byť sebezánecnější slova bez konkrétních činů. Svaz důchodců České republiky jako součást široké mozaiky sociálních aktivit v České republice a jejích regionech zabezpečuje a ověřuje ve své praxi různé modely účinné pomoci starším a zdravotně postiženým lidem, pomáhá řešit jejich denní problémy a potíže a usiluje o to různými přirozenými způsoby změnit a pozitivně ovlivnit především jejich postoje ke svému vlastnímu životu a životu svých bližních.

Usiluje ale i o to, aby změnil zájem veřejnosti o problémové životní situace potřebných občanů a zároveň soustřeďuje pozornost na aktivizaci svých vlastních sil na to jak pomoci.

Již samotná idea programu Svazu důchodců ČR vyjádřená heslem „důchodci - důchodcům, aby člověk nebyl nikdy sám“, nejlépe naplňuje tuto vůli a svědčí o mnohém úsilí, snažení a dovolitelí, i poslání.

Vycházíme proto z poznání, že daleko nejpříznivější vliv na spokojený život staršího člověka má jeho vlastní aktivní a racionální postoj. Hlavní smysl v naší práci

pak spočívá ve vytváření příznivého klima, které vede k udržování sociálních kontaktů, napomáhá přirozené aktivitě a radosti z každého nově prožitého dne.

Jde nám především o to, aby naši vrstevníci nespojovali vysněný „zasloužený odpočinek“ s nieneděláním, neboť daleko příznivější vliv na spokojený život u staršího člověka má jeho vlastní aktivní a racionální postoj, než odevzdané čekání na to co mu zítřek přinese. Proto hlavním smyslem v naší práci, vedle aktivní pomoci, je vytvářet v řadách našich členů a příznivců takové klima, které vede k udržování sociálních kontaktů, napomáhá přirozené aktivitě a radosti z každého nového dne.

Velkou část svých aktivit věnujeme organizování volného času spojeného s obnovou životních sil a elánu, s rekondicemi různého zaměření, s trénováním paměti, s rehabilitačními vycházkami a řadou zajímavých výchovných programů v našich společenských centrech, ve středisku s denní pečovatelskou službou, které sami provozujeme, či v jiných kulturních, tělovýchovných či osvětových zařízeních. Významně zde působí i spolupráce se školami, u nás v Českých Budějovicích zejména se Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity a jejím zařízením.

Děje se tak především v oblasti péče o starší občany, kde jsou si naše aktivity velmi blízké. Ale nejenom se školami, ale i ve spolupráci s Jihočeskou sociální pomocí, charitou, sociálními ústavy města, ale především s vedením města a jeho sociálním odborem, odborem kultury a ve stejné oblasti i s krajským úřadem.

Zvláštní pozornosti si zasluhuje spolupráce s profesionálními organizacemi, mezi nimi pak především s Pečovatelskou službou, se kterou se zvláště v našich pečovatelských službách doplňujeme.

Zcela přirozeně valnou část našich aktivit naplňuje poradenská činnost a problémy, s nimiž se na nás obracejí starší lidé ať již se týkají, sociálně zdravotních otázek, právních záležitostí všeho zaměření, gerontofarmaceutických

problémů, pracovních příležitostí pro starší občany, či finančních otázek, kontaktů s veřejnými institucemi apod.

Nevyhýbáme se ani problémům sociálně psychologické povahy, osob zdravotně postižených, rehabilitace, rekreace apod.

Pro starší občany, kteří žijí sami, nebo jsou dočasně osamoceni, má mimořádný význam telefonické spojení, a to v návaznosti na pečovatelskou službu, příp. ošetřovatelskou službu, na lékaře, na pohotovost, tak i možnosti komunikace s přáteli, zvláště u imobilních osob. Samota a izolovanost od okolního světa tíží zvláště osoby upoutané na lůžko, nebo osoby těžko pohyblivé, které žijí ve svých domácnostech a potřebují pomoc. Zde významně pomáhá doplňková pečovatelská pomoc střediska sociálních služeb do rodin.

Na zajištění projektu v roce 2003 byly poskytnuty tyto služby.

V doplňkové pečovatelské službě do rodin bylo uskutečněno

- 1499 návštěv při odpracování 3505 hodin
- na 110 rehabilitačních vycházkách se účastnilo 2095 osob
- bylo uskutečněno 214 rehabilitačních cvičení při účasti 1662 osob
- ruční masáže a pedikura byly poskytnuty 400 osobám
- trénování paměti se účastnilo na 27 cvičeních 111 osob
- léková poradna byla poskytnuta 17x, 108 osobám

Ve stáří má značný význam rehabilitace.

Pro rehabilitaci není nikdo starý.

Optimální rehabilitační cíl pro starší osoby je systematické prodlužování osobní soběstačnosti a udržení si potřebných vitálních hodnot. S odpovídajícími, přiměřenými léčebnými a ošetřovatelskými úkony je spojena rehabilitace ve snaze získat v co nejširší možné míře tělesnou, duševní i sociální samostatnost. Proto péče a pozornost věnovaná našim potřebným občanům v denních stacionářích-střediscích se soustředěnou pečovatelskou službou zasluží

upřímné ocenění. Poskytované masážní služby menšího rozsahu, vířivé koupele, různé biolampy, ale i trénování paměti, tělesná cvičení pro starší občany pomáhají starším lidem opět se vzchopit, dodržovat zdravý životní styl, neboť jakákoli nečinnost je pro ně nebezpečná. Některým z nich pomáhají třeba i rehabilitační vycházky, jako je tomu v mnoha místech působení našich poboček.

Naše zařízení sociální pomoci s služeb Svazu důchodců ČR poskytuje své služby všem seniorům nezávisle na jejich původu, rase, národnosti, konfesi, přesvědčení, stranické příslušnosti a slouží všem našim starším spoluobčanům ať jsou členy Svazu důchodců ČR či nikoliv.

Proto tím více si zasluží ocenění ti, kteří nám v této práci a častokrát bez jakéhokoli nároku na odměnu, pomáhají. Jsou to bývalí pracovníci ve zdravotnictví, studenti sociálně zdravotních věd, ale i prostí lidé, kteří si tuto práci díky své snaze pomoci osvojili.

A ještě jedno zamyšlení: jestliže nám pomáhá tato aktivita, abychom se pravidelně každý týden sešli nejméně s jednou polovinou naší členské základny, která u nás v Českých Budějovicích má bezmála 1000 seniorů, pak jistě není tato práce marná, naplňuje naše programové cíle a šetří společnosti nemalé prostředky, běžně vynakládané na tyto služby starším občanům, nehledě již na to, že by je nebyla schopna vždy zajistit. Proto nás mrzí nezáměr některých míst k těmto aktivitám.

Při pozornějším zamyšlení nad výsledky tohoto všeho našeho snažení nelze pominout ani jeho hlubší smysl i pro naplnění obsahu rezoluce Valného shromáždění OSN k roku seniorů, jako roku aktivního stáří. Nemohu však nevyjádřit upřímné znepokojení nad zájmem /či spíše nezájmem/ některé veřejnosti či institucí či některých médií zvláště, neboť není věnována jejímu smyslu odpovídající pozornost. Není dostatečně programován zdravý životní styl starší generace a téměř vůbec není věnována pozornost prevenci. A někdy mám ve své práci pocit, že řada odpovědných institucí /tady bych nerad mluvil o Č. Budějovicích/ kde máme řadu pozitivních poznatků, by byla ra-

(Pokračování na straně 7)

Senioři na odpočinku ...*(Pokračování ze strany 6)*

ději, kdybychom se o tyto otázky příliš nezajímali.

Nicméně zůstává však před námi mnohé, čemu je nutno do budoucnosti věnovat úsilí a práci, jako je vytváření seniorské politiky a jejího zpracování do materiálů a činností všech rasortů, vytváření pozitivního obrazu stárů, zlepšování mezigeneračních vztahů, zdraví seniorů, které je třeba chápat jako jednu ze základních hodnot, která umožňuje jejich aktivní a nezávislý život, dále vytváření dostatečné nabídky vzdělávacích možností pro seniory na různých úrovních, která pomůže jejich snadnějšímu a rychlejšímu přizpůsobování měnícím se podmínkám života společnosti, vytvořením koncepce

zdravotní a sociální péče, vytvořením odpovídajícího systému informačních toků na všech úrovních o seniorské problematice, včetně přípravy na stáří, kladení důrazu na kvalitu služeb pro seniory /je třeba zajistit jejich dostupnost a kvalitnost/.

Závěr

Podle demografických údajů v České republice pozvolna narůstal počet a podíl seniorské populace nad 60 let věku k 17,7% v roce 1990 a 18,2% v roce 2000. Podle populační projekce se předpokládá, že podíl seniorské populace nad 60 let věku se bude dále zvyšovat, a to na 23,4% v roce 2010, dále na 27,7% v roce 2020 a na 30,6% v roce 2030.

Závěrečným důsledkem populační stagnace je postupné stárnutí populace, které bude v budoucnosti největším populačním problémem ČR.

Proto je česká společnost nucena vytvořit si plán na vyrovnání se s důsledky tohoto jevu. Nejnovějším dokumentem OSN je Mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí, přijatý 12. 4. 2002 na závěr II.světového shromáždění o stárnutí v Madridu jako nový dokument celosvětové platnosti, který reaguje na aktuální problémy spojené s globálním stárnutím.

Usnesením Vlády České republiky ze dne 15. května 2002 č. 485 byl schválen Národní program přípravy na stárnutí na období let 2003 a 2007.

Cílem tohoto dokumentu je

podpořit rozvoj společnosti pro lidi všech věkových skupin tak, aby lidé mohli stárnout důstojně v bezpečí a mohli se i nadále podílet na životě společnosti jako plnoprávní občané. Nezastupitelnou roli v úspěšném prosazování programu přípravy na stárnutí a přijetí myšlenky „vytvoření společnosti pro všechny generace“ musí sehrát i soustavná dlouhodobá medializace, publicita a propagace programu a jeho cílů, stejně jako veřejná kontrola jeho naplňování. Národní program přípravy na stárnutí se proto obrací na celou společnost: mladou i střední generaci a konečně i na samotné seniory.

Oldřich Mikula

*Předseda krajské rady
Svazu důchodců ČR
pro Jižní Čechy*

I DĚTI DO TOHO MOHOU MLUVIT

Dětské zastupitelstvo při MÚ Strakonice

Význam aktivní komunikace mezi městským úřadem a veřejností je nesporný.

Bohužel zájem ze strany veřejnosti bývá poměrně malý a pasivní, což dokumentuje i mizivá účast na veřejných zasedáních městského zastupitelstva. Zapojení větší části veřejnosti do procesu utváření chodu a vzhledu města by bylo jistě přínosem.

Zkvalitněním komunikace úřadu s veřejností dochází i ke vtažení veřejnosti do problematiky záležitostí věcí veřejných.

Jedním z nápaditých a zajímavých řešení, jak zapojit širší veřejnost do spolupráce s městským úřadem, je ustanovení dětského zastupitelstva.

Tento orgán vznikl ve Strakonicih dne 6.3.2001 z podnětu vedení Města Strakonice, je složený ze zástupců dětí základních škol, a to ve věku od 10 do 15 let. Stejně jako řádně zvolené zastupitelstvo města má i toto 21 členů, v čele stojí starosta. Schází se jedenkrát za 2 měsíce a má svůj jednací řád. Jeden dětský zastupitel zastupuje asi 150 dětí.

Inspirací pro malé komunální politiky ve Strakonicih byla již fungující dětská zastupitelstva např. v Českých Budějovicích nebo v Táboře a snaha radnice získat co nejvíce bezprostředních informací o problémech v různých městských lokalitách. Cílem projektu je zapojit co nejširší okruh dětí ze základních škol ve městě do jeho problematiky spolu s výchovou občanství včetně pochopení principů řízení města.

Zájem dětí o dění ve městě je pozoruhodný a upřímný. Zajímá je skutečně všechno. Mají mnoho cenných připomínek třeba k čistotě ve městě, upozorňují na černé skládky a místa, kde chybí kontejnery, pracují na problémech sprejství či dopravy. Informace, které město získá od dětí jsou přirozené, spontánní a hlavně nezkreslené. Děti vidí problém tak, jak ve skutečnosti je.

Malí zastupitelé již přispěli k řadě perspektivních a originálních námetů, které dospělí zastupitelé akceptovali a uvedli do praxe. Vymysleli např. názvy nově vzniklých ulic, pomáhali vybrat místa pro psí park, navrhli vybudování a rekonstrukci sportovišť či cyklostezek, opravy a vybavení dětských hřišť, roznášejí dotazníky týkající se názorů občanů.

Činnost dětských zastupitelů je různorodá. V létě např. dětské zastupitelstvo vyhlásilo prázdninovou výtvarnou soutěž pro žáky všech ZŠ ve Strakonicih na téma „Naše město očima dětí“ a nejlepší práce byly vystaveny v minigalerii Městského úřadu.

Součástí loňského ročního programu DZ byl 2 denní výlet, který děti podnikly se zástupci odboru životního prostředí do NP Šumava. Zde se formou her seznámily např. s možnostmi recyklace odpadů a její smyslností, s výskytem živočichů a rostlin v přírodě, získaly nové poznatky o Šumavě a ekologii a v informačním středisku shlédly poutavý film o přírodě a globálních problémech znečišťování zeměkoule.

Výlet byl zároveň poděkováním dětským zastupitelům za činnost, kterou vykonávají pro své město.

Děti mají i svého maskota, jehož podobu si samy navrhly (textilní figura žabáka), který slouží nejen jako propagace a upomínkový předmět, ale i jako cena v různých dětských soutěžích.

Děti na svých zasedáních rovněž mohou ukládat úkoly a podněty jednotlivým odborům MěÚ.

Touto iniciativou se otevírá prostor získat bezprostřední podněty a nestranné názory na utváření města z jiného „dětského“ úhlu pohledu, který dospělým mnohdy uniká. Děti se své činnosti věnují aktivně a s opravdovým zájmem, což je předpokladem pro jejich budoucí působení ku prospěchu města.

Důležitý je jistě i fakt, že si děti uvědomují svůj podíl na utváření vzhledu či chodu města a mohou tak pozitivně působit na své vrstevníky i okolí nebo přispět k zapojení dalších občanů do procesu rozvoje města.

Ing. Jaromír Zeman,
Strakonice

Do světa hledí ta nejkrásnější okna, okna domovů spokojených lidí.

Kvalita našich dřevěných i plastových oken vytvoří z vašeho domu teplý, útulný, ale i krásný příbytek.

Zkuste to s námi, budete spokojeni

LD INVEST, a.s., Klaricova 22,

370 04 Č. Budějovice

Tel.: 387 313 437, e-mail: ld_invest@yahoo.com

Výsledky anketního průzkumu „Bariéry a sociální služby v Týně nad Vltavou“

Komunitní plánování sociálních služeb je novým nástrojem sociální politiky, jak do procesu plánování sociálních služeb a zjišťování jejich kvality a potřebnosti zapojit zadavatele služeb, jejich poskytovatele i uživatele a umožnit těmto třem zájmovým skupinám společně vyjednávání o jejich podobě. V současné době je tento nový způsob s podporou Ministerstva práce a sociálních věcí v rámci pilotních projektů zaváděn v několika obcích v České republice. V Týně nad Vltavou proběhl v roce 2003 první projekt zaměřený na využití komunitního plánování při řešení problematiky odstraňování bariér ve městě. Součástí projektu byl i anketní průzkum mezi obyvateli města a uživateli služeb, jehož výsledky předkládá tento článek.

Zapojení města Týn nad Vltavou do programu komunitního plánování sociálních služeb

V létě 2002 se zástupci Domova sv. Anežky, o.p.s. dozvěděli o připravovaném programu MPSV ČR k zavádění komunitního plánování sociálních služeb (dále jen KP). Představitelé Domova sv. Anežky, o.p.s., jako iniciátoři KP v Týně nad Vltavou, projednali případnou účast města v připravovaném výcviku. Z jednání vyplynula podpora aktivit zapojujících obyvatele do plánování sociálních služeb. Na základě výzvy ministerstva byla podána přihláška do výcviku v KP a město bylo vybráno mezi šest pilotních měst. Výcviku se, se souhlasem Rady města, zúčastnila „triáda“ v tomto složení: Mgr. Jana Kučerová, zástupce zadavatele, pracovnice Informačního centra mikroregionu; Jan Šesták, zástupce poskytovatelů, ředitel obecně prospěšné společnosti Domov sv. Anežky; Božena Poláčková, důchodkyně, zástupce uživatelů. Výcvik MPSV byl v lednu 2003 zakončen zkouškou. Opět se souhlasem rady a zastupitelstva města byl zpracován návrh aktivit pro rok 2003 ve formě projektu „Komunitní plán 2003 - Odstraňování bariér v Týně nad Vltavou“. Součástí aktivit bylo i provedení anketního průzkumu na téma „Bariéry a sociální služby v Týně nad Vltavou“.

Charakteristika Týna nad Vltavou

Město Týn nad Vltavou je od ledna 2003 pověřenou obcí III.stupně se správní oblastí čítající 13,5 tisíce obyvatel. Území Vltavotýnska je charakteristické venkovským prostředím, malými obcemi s centrálním městem Týn nad Vltavou. Leží v severní části bývalého okresu České Budějovice na hranicích s okresy Písek a Tábor uprostřed Jihočeského kraje. Samotný Týn nad Vltavou a jeho 6 přidružených obcí má 8,5 tisíce obyvatel, z toho 1780 v předproduktivním věku, 1125 v poproduktivním věku. Průměrný věk obyvatelstva je 34,2 let. Národnostní menšiny (Romové, Slováci, Ukrajinci) tvoří 1,5 % z celkového počtu obyvatel. Míra nezaměstnanosti se na Vltavotýnsku pohybuje okolo 5 %, tradičně je však vysoká nezaměstnanost osob se ZPS. Ve městě jsou 3 domy s pečovatelskou službou, městská poliklinika, 3 mateřské školy, 2 základní školy s integrovanými speciálními třídami (bývalá zvláštní a pomocná škola), základní škola a zvláštní škola pro žáky s vadami řeči, gymnázium, městský dům dětí a mládeže, v nedalekých Hněvkovicích se nachází integrovaná střední škola a střední odborné učiliště. V Týně nad Vltavou vyvíjí svoji činnost obecně prospěšná společnost Domov sv. Anežky (sociální služby lidem s postižením, provoz chráněných dílen), katolická charita (pomoc seniorům, lidem v sociální nouzi), Stanice pomoci přírodě a několik spolků a občanských sdružení. Transformované technické služby města zřídily chráněnou dílnu na likvidaci televizorů. Terénní pečovatelská služba je provozována okresním úřadem respektive Jihočeským krajem. V blízkosti města se nachází JE Temelín (7 km), která významně ovlivňuje především trh práce a složení obyvatelstva. Město je členem sdružení měst a obcí Vltava, pro tento mikroregion byl v roce 2001 zpracován Strategický rozvojový plán. Internetové stránky města

najdete na adrese <http://www.tnv.cz> a stránky sdružení Vltava na adrese www.municipal.cz/vltava.

Zpracování, distribuce a sběr anketních listů

Anketní průzkum proběhl v měsících květnu a červnu 2003 prostřednictvím anketních listů. Ty byly vypracovány pracovní skupinou projektu (Mgr.Jana Kučerová, Jan Šesták, Božena Poláčková) ve spolupráci s Centrem pro komunitní práci jižní Čechy (CpKP - Bc.Daniel Rosecký, Josef Maxa).

Anketní listy byly distribuovány jako příloha regionálního měsíčníku Vltavín. K dispozici byla i její kopie pro jednotlivé cílové skupiny (důchodci, zdravotně postižení), které jsme oslovili prostřednictvím jejich lídrů - klíčových lidí. Dalšími distribučními místy byly Informační centrum města a Domov svatě Anežky v Čihovicích. K dispozici byla také možnost vyplnit anketu prostřednictvím formuláře na internetu na adrese <http://www.cpek.cz/anketatyn>. Celkem bylo distribuováno 3000 ks anketních listů.

Sběr vyplněných anketních listů probíhal prostřednictvím předem oznámených 9 sběrných míst ve městě Týn nad Vltavou, prostřednictvím e-mailu a s pomocí výše zmíněných lídrů - klíčových lidí cílových skupin.

Zaměření ankety a způsob zpracování

Anketa byla rozdělena do dvou částí

Část 1.: Sociální služby ve městě

Hlavním cílem této části bylo zjistit jaká je informovanost o poskytovaných službách, které služby občanům chybí, spokojenost s využitím služeb a podněty ke zlepšení současné situace.

Část 2.: Bariéry ve městě Týn nad Vltavou

Ve druhé části ankety respondenti odpovídali na otázku, co považují za největší bariéru ve městě. Nejednalo se ale jen o bariéry fyzické (architektonické), ale například i o bariéry ve vztazích mezi lidmi. Zároveň byli respondenti vedeni k tomu, aby u každé bariéry uvedli, kde se ve městě nachází. Konkrétní seznam bariér najde uplatnění na Městském úřadě v Týně nad Vltavou, který se zavázal respektovat výsledky projektu a dále s nimi pracovat.

Souhrnné údaje o respondentech

Anketu zodpovědělo celkem 171 respondentů, z toho 69% přímo z Týna nad Vltavou, 26% respondentů z vltavotýnského regionu a 5% bydlících mimo region.

Ve vzorku respondentů bylo 68% žen a 32% mužů.

Věkové rozvrstvení respondentů: 54 % respondentů z věkové skupiny do 20-ti let, 22% 21-35 let, 9% 36-50 let, 5% 51-65 let a 10% nad 65 let.

Uživatelé nějaké sociální služby je 15% respondentů, u 12% respondentů je uživatelem někdo z rodiny a 73% uvedlo, že žádnou ze sociálních služeb nevyužívá.

Otázka nedostatečných nebo chybějících sociálních služeb ve městě Týn nad Vltavou

Pro přehlednost uvádíme jen tři nejdůležitější služby. Nejprve rozřídíme podle věkových kategorií a potom i podle typu uživatele sociálních služeb.

Souhrnná čísla

Nejvíce postrádanou sociální službou ve městě je kontaktní centrum

(Pokračování na straně 9)

Výsledky ankety průzkumu... (Pokračování ze strany 8)

pro uživatele návykových látek (12% respondentů), druhou chybějící službou je azylový dům (pro matky s dětmi, osoby v sociální tísní, osoby bez přístřeší) - 10% respondentů, na třetím místě jsou současně terapeutické služby, dopravní služby pro imobilní a poradenské služby (9% respondentů). Poměrně vysoká preference služeb kontaktního centra je způsobena převahou respondentů do 20ti let (54%).

Další členění

- ve věkové skupině do 20ti let je považována za nejdůležitější chybějící službu absence kontaktního centra pro uživatele návykových látek (16%)
- věková skupina od 21 do 35 let nejvíce postrádá dopravní služby pro imobilní (11%)
- věkové skupině od 36 do 50 let nejvíce chybí služba osobní asistence (12%)
- věková skupina od 51 do 65 let pociťuje nejhůře absenci domova důchodců ve městě Týn nad Vltavou a okolí (15%),
- pro respondenty nad 65 let je službou která jim nejvíce chybí osobní asistence a domov důchodců (12%)
- respondentům užívajícím některou sociální službu nejvíce chybí chráněné dílny (10%), na druhém místě současně osobní asistence, domov důchodců, azylový dům, terapeutické služby, chráněné bydlení a poradenské služby (po 9%)
- pro respondenty u nichž je uživatelem sociální služby někdo z rodiny jsou nejdůležitější chybějící službou terapeutické služby (14%), kontaktní centrum pro uživatele návykových látek (12%) a osobní asistence (11%)
- respondenti, kteří nevyužívají žádnou sociální službu označili za nejvíce postrádanou službu kontaktní centrum pro uživatele návykových látek (14%)

Využívané služby a spokojenost s jejich fungováním

Hlavní využívanou službou je DSPS v Týně nad Vltavou a denní stacionář sv. Anežky v Čihovicích u Týna nad Vltavou. Převládá spokojenost s těmito službami spokojeno - 49%, spíše spokojeno 44% respondentů, nespokojeno 7%. Podněty ke zlepšení těchto služeb se týkaly většinou dostupnosti služeb (lékařská pohotovost, dostupnost pro lidi z okolí města, péče o víkendech), chování zaměstnaného personálu (ohleduplnost, osobní přístup) a kvality péče i technického vybavení.

Služby, které považují respondenti za nejdůležitější

Uvádíme vždy tři nejfrekventovanější odpovědi u každé ze tří služeb, pokud je to možné.

Souhrnná čísla**1. nejdůležitější služba**

Kontaktní centrum pro uživatele návykových látek (14%), pečovatelská služba (13%), (7%).

2. nejdůležitější služba

poradenské služby (19%), pečovatelská služba (13%), Kontaktní centrum pro uživatele návykových látek a terapeutické služby (po 10%)

3. nejdůležitější služba

Kontaktní centrum pro uživatele návykových látek a poradenské služby (po 12%), Dopravní služby pro imobilní a azylový dům (po 9%), domov důchodců, denní služba pro děti, mládež a dospělé osoby s postižením, chráněné dílny (po 8%).

Nejpalčivější sociální problém ve městě

Uvádíme tři nejfrekventovanější odpovědi.

Souhrnná čísla

Drogy, alkohol, chybějící kontaktní centrum pro uživatele návykových látek, chybějící streetworker (23%), nezaměstnanost (8%), sociálně nepřizpůsobivý občané, hluk v nočních hodinách, nedostatek míst, kde trávit volný čas, asociální chování, architektonické bariéry (po 6%).

Další členění

- věková skupina do 20 let považuje za nejpalčivější drogy, alkohol, chybějící kontaktní centrum pro uživatele návykových látek (34%)
- věková skupina od 21 do 35 let považuje za nejpalčivější problémy sociálně nepřizpůsobivé občany, nezaměstnanost, asociální chování, šikanu, vandalismus, rasovou intoleranci, povrch komunikací (po 9%)
- věková skupina od 36 do 50 let označila za nejpalčivější problémy nezaměstnanost, drogy, alkohol, chybějící kontaktní centrum pro uživatele návykových látek (po 33%)
- věková skupina od 51 do 65 let označila za nejpalčivější problémy péče o seniory, nedostatek míst, kde trávit volný čas, začlenění sídliště Hlinky do města, majitelé psů, veřejné WC, městský rozhlas (po 17%)
- věková skupina nad 65 let považuje za nejpalčivější problémy hluk v nočních hodinách, lékařská pohotovost (po 15%), nezaměstnanost zdravotně postižených, péče o seniory, drogy, alkohol, chybějící kontaktní centrum pro uživatele návykových látek, majitelé psů, veřejné WC, městský rozhlas, zajištění péče v době nemoci ošetřovatele, chodníky, non stop herny (po 8%).

Bariéry ve městě**Souhrnná čísla**

Bariéry na komunikacích a veřejných plochách (30%), Bariéry ve vnitřních prostorách veřejných budov (18%), Problém je samotná doprava (20%), Bariéry ve vztazích mezi lidmi (20%), Jiné bariéry (5%), Nevím o žádných bariérách (7%).

Součástí části ankety o bariérách ve městě byla možnost konkretizovat jednotlivá místa a způsoby bariér, či překážek. Úplný soupis ankety, do kterého byly zahrnuty také zřejmé bariéry z dětské literární a výtvarné soutěže „Bariéry“, poznatky z Akce vozíčkář a písemné připomínky občanů města, je součástí závěrečné zprávy projektu, která byla v lednu 2004 vytištěna v počtu 200 ks pro potřeby města a je k dispozici na internetové adrese <http://web.telecom.cz/domovsvateanezky>, stejně jako přehled dalších aktivit projektu, plán projektů vedoucích k odstraňování zjištěných bariér a úplné znění zpracovaných výsledků anketního průzkumu.

Poznámka:

Realizátorem projektu je Domov sv. Anežky, o.p.s. prostřednictvím níže uvedené koordinační pracovní skupiny, jejíž členové absolvovali v roce 2002 výcvik MPSV ČR k podpoře zahájení komunitního plánování sociálních služeb na místní úrovni. Smluvním partnerem realizátora je podle usnesení rady a zastupitelstva také Město Týn nad Vltavou.

Členové koordinační pracovní skupiny:

Jan Šesták, Domov sv. Anežky, o.p.s., tel. 385 724 007, email: cihovice@iol.cz

Mgr. Jana Kučerová, Informační centrum, tel. 385 721 121, email: info-centrum.tyn@quick.cz

Božena Poláčková, zástupce uživatelů

Partneři projektu :

CpKP jižní Čechy (Bc. Daniel Rosecký, Josef Maxa)

Dům dětí a mládeže v Týně nad Vltavou

MPSV ČR (Mgr. Ondřej Žezula, PhDr. Vladana Vasková)

Zdroj :

Publikace „Odstraňování bariér v Týně nad Vltavou - KP 2003“, vydal Domov sv. Anežky, o.p.s., IČO: 26018888, leden 2004

Jan Šesták, ředitel Domova sv. Anežky, o.p.s.

Čihovice 30, Týn nad Vltavou, 375 01

Tel., fax. 385 724 007

e-mail: cihovice@iol.cz

<http://web.telecom.cz/domovsvateanezky>

Jan Šesták

ředitel, Domov sv. Anežky, o.p.s., Čihovice

Příprava Jihočeského kraje na čerpání finančních prostředků z fondů EU

Česká republika má pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů v letech 2004-2006 v rámci Cíle 1 vypracováno 5 operačních programů.

Jediným operačním programem, který je orientován regionálně a bude administrován na regionální úrovni, je **Společný regionální operační program (SROP)**.

Obce a města, kraje, neziskové organizace i podnikatelé v České republice budou moci v letech 2004-2006 získat prostřednictvím SROP ze strukturálních fondů celkem 454 milionů EUR, z toho v NUTS II Jihozápad (Jihočeský a Plzeňský kraj) se dá očekávat zhruba 12% z této částky. Program je zaměřen na čtyři oblasti, a sice na regionální podporu podnikání, regionální rozvoj infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů v regionech a rozvoj cestovního ruchu. S možností předkládání prvních projektů se počítá v polovině 2. čtvrtletí 2004. Informace o tom, jak vyplnit projektovou žádost, jaké jsou povinné přílohy a přijatelné výdaje projektu podaného v rámci SROP, najdou zájemci v tzv. Pokynech pro žadatele, které by měly být do konce dubna zveřejněny na webových stránkách Jihočeského kraje a na www.nuts2jihozapad.cz.

Obce, svazky obcí a neziskové organizace (nikoli komerční subjekty) mohou zároveň naposledy využít i prostředků předstupních programů. Jednou z možností je Národní program Phare 2003, jehož zahájení se předpokládá také v polovině 2. čtvrtletí 2004. V rámci tohoto programu má NUTS II Jihozápad k dispozici cca 5,2 mil. EUR, které bude možno využít na zlepšení podnikatelské a turistické infrastruktury, konkrétně např. na výstavbu a rekonstrukci přístupových komunikací a chodníků vedoucích k podnikatelským objektům a průmyslovým zónám, na budování a modernizaci osvětlení, vodovodních, kanalizačních a elektrických vedení či plynových přípojek k podnikatelským objektům, na výstavbu a rekonstrukci komunikací a cest k turistickým objektům, na budování parkovišť, sociálních zařízení, odpočívadel, autobusových a železničních zastávek souvisejících s rozvojem turistiky apod.

Veškeré informace o nové podobě SROP, o programu Phare 2003 i o přípravě vhodných projektů a podmínkách jejich podání poskytne sekretariát Regionální rady regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad (RRRSJ), který sídlí na krajském úřadě v Českých Budějovicích (tel. 386720213, 386720342, e-mail: nadravska@kraj-jihocesky.cz; kofronova@kraj-jihocesky.cz) a který bude pro Jihočeský kraj zároveň místem pro konzultování a odevzdávání připravených projektů.

V rámci **Operačního programu průmysl a podnikání (OPPP)** má Česká republika v letech 2004-2006 k dispozici cca 261 mil. EUR, které je možno vyčerpat prostřednictvím projektů ve třech oblastech. První z nich je zaměřena na rozvoj podnikatelského prostředí, tzn. podporovány budou projekty z oblasti podnikatelské infrastruktury, infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a posílení kvality a kapacity podnikatelského poradenství. Další oblast se zabývá zakládáním a rozvojem malých a středních podniků, podporou produkčních a kvalitativních faktorů konkurenceschopnosti a snižováním energetické náročnosti za využití obnovitelných zdrojů energie. Poslední oblast bude zajišťovat technickou pomoc pro realizaci OPPP, a to např. financování studií, pilotních projektů, informačních systémů, publicity a operačních nákladů OPPP. Projekty do OPPP bude přijímat krajská pobočka agentury CzechInvest. Další informace získáte na tel. číslo 386720214, nebo na emailových adresách pruchal@kraj-jihocesky.cz nebo lexovak@kraj-jihocesky.cz.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), pro který je na léta 2004-2006 k dispozici z Evropského sociálního fondu cca 319 mil. EUR, vymezuje celkem pět priorit, které svým rozsahem pokrývají aktivní politiku zaměstnanosti, integraci specifických skupin ohrožených sociální exkluzí, rovnost příležitostí pro muže a ženy na trhu práce, rozvoj celoživotního učení a zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů na změny ekonomických a technologických podmínek. V OP RLZ bude možno podávat pouze projekty neinvestičního charakteru, na investice v oblasti lidských zdrojů jsou prostředky vymezeny v rámci SROP. Pro každou

oblast jsou definováni možní předkladatelé projektů. Další informace získáte na krajském úřadě na telefonním čísle 386720151 či na e-mailové adrese roidlova@kraj-jihocesky.cz.

Operační program Infrastruktura je určen k řešení základních problémů v sektorech dopravy a životního prostředí a z Evropského fondu regionálního rozvoje je pro něj k dispozici 246 mil. EUR. Oblast infrastruktury je určena na modernizaci železničních tratí celostátního významu, na výstavbu a modernizaci silnic I. třídy a na modernizaci civilních letišť nadregionálního významu. Na opravy a budování komunikací II. a III. třídy a místních komunikací jsou vyčleněny finanční prostředky ve SROP. Oblast životního prostředí je zaměřena na snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí, na podporu zavádění alternativních paliv, na zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství, na ochranu ovzduší a nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží. Podrobnější informace získáte na krajském úřadě na telefonních číslech 386720522 či 386720425 a na mailových adresách nedvedova@kraj-jihocesky.cz či bitnerova@kraj-jihocesky.cz.

Prostřednictvím **Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství** budou mít předkladatelé možnost vyčerpat v letech 2004-2006 ze strukturálních fondů více než 173 milionů EUR. Dotaci lze získat na projekty z oblasti podpory zemědělství, zpracování zemědělských výrobků a lesního hospodářství a dále v oblasti rozvoje venkova, rybářství a odborného vzdělávání. Projekty budou přijímány Agrární platební agenturou v Českých Budějovicích (bývalá Agentura Sapard). Podrobnější informace Vám budou poskytnuty také na krajském úřadě na telefonním čísle 386720190, popř. na mailové adrese vojta@kraj-jihocesky.cz.

V oblasti přeshraniční spolupráce finišuje transformace předstupního programu **Phare CBC** na program pro členské země EU - **Interreg III A**. I když Jihočeský kraj čekají začátkem dubna ještě dvě výzvy v rámci Phare CBC 2002 a 2003 (v rámci Phare CBC 2002 bude možno na česko-rakouské hranici předkládat projekty v oblasti infrastruktury a na česko-bavorské hranici projekty z oblasti lidských zdrojů, regionálního rozvoje a životního prostředí, v rámci Phare CBC 2003 pak na česko-rakouské hranici projekty zaměřené na rozvoj lidských zdrojů a ochranu životního prostředí a na česko-bavorské hranici projekty na infrastrukturu, životní prostředí a udržitelný rozvoj) včetně dvou kol Společného fondu malých projektů, mohou si zájemci již nyní začít připravovat i přeshraniční projekty pro Interreg III A. Pro tento program je na léta 2004 - 2006 k dispozici pro česko-bavorskou hranici 8,6 mil. EUR, pro česko-rakouskou hranici 11 mil. EUR. Na rozdíl od Phare CBC však bude Interreg III A podporovat více projektů neinvestičního charakteru. V rámci programu Interreg III A bude zároveň existovat možnost předkládání drobných projektů (cca 1 - 10 000 EUR) do tzv. Dispozičního fondu, který tak v podstatě nahradí Společný fond malých projektů. Se zahájením čerpání prostředků z programu Interreg III A se počítá v polovině 2. čtvrtletí 2004. Projekty bude možno podávat průběžně na krajském úřadě na výše zmíněném pracovišti sekretariátu RRRSJ. Podrobnější informace o podmínkách předkládání projektů v rámci přeshraničního programu Interreg III A získáte na telefonních číslech 386720144, 386720330 či na e-mailových adresách pankova@kraj-jihocesky.cz a jindrichova@kraj-jihocesky.cz. Informace k posledním dvěma ročníkům Phare CBC (včetně Společného fondu malých projektů) podá Regionální rozvojová agentura RERA, a.s. v Českých Budějovicích a Regionální rozvojová agentura Šumava.

Další informace o možnosti získání dotace z evropských fondů i jednotlivé programové dokumenty jsou k dispozici také na www.strukturalni-fondy.cz.

Ing. Vodička
KÚ Jihočeského kraje

Společný regionální operační program

Pokračování z čísla 1/04 Věci veřejné

Opatření 2.2 Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech

Opatření řeší podporu investic v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT) pro regionální a místní veřejnou správu a pro obyvatelstvo. Jeho součástí je podpora aktivit, spojených s veřejným přístupem k informačním technologiím (internet apod.) v knihovnách, komunitních centrech, ve školách a se zajištěním ICT pro regionální a místní veřejnou správu.

Prostředky projektů budou moci být využity na nákup počítačů, speciálního software, nákup základního příslušenství k PC, na vybudování regionálních či místních komunikačních sítí, a na zavádění internetu.

Cílovými skupinami pro toto opatření budou především okrajová, vzdálená a hospodářsky méně vyvinutá území regionů. Ve výběru projektů bude dáována přednost těm, které budou přispěvkem k rozvoji veřejných služeb, sociální integrace a rozvoji infrastruktury pro vzdělávací komunikační sítě.

Podpora bude dosahovat maximálně 75% nákladů na realizaci projektu. Žadatelé mohou být

obce či jejich svazky, kraje a nestátní neziskové organizace.

Opatření 2.3 Regenerace a revitalizace vybraných měst

V rámci opatření bude podpořen omezený počet ucelených investičních projektů měst, zkvalitňujících jejich celkové životní prostředí a životní podmínky obyvatel a zaměřených na regeneraci a revitalizaci upadajících jader měst (např. historických jader) či postižených území měst (spojených např. s útlumem hospodářských nebo společenských aktivit).

Podpora zahrne integrované projekty orientované na zlepšení veřejné infrastruktury a kulturních památek spojené s rozvojem hospodářských a sociálních aktivit.

Z věcného hlediska bude podporována stavební obnova či dostavba vybraných stavebních objektů, komplexní úpravy náměstí, veřejných prostranství, zeleně, parků, vodních ploch, vodotečí, přilehlého okolí, obnova technické infrastruktury a místních komunikací v území, demolice objektů a sanace vybraných prostor. Investice do soukromých objektů nebudou způsobilé pro podporu.

Vzhledem k tomu, že toto opatření je vlastně přípravou na realizaci Iniciativy URBAN, která by měla být otevřena jako samostatný program až od roku 2007 bude v rámci tohoto opatření vybrán omezený počet pilotních projektů ve městech od 10 tis. do 100. tis. obyvatel.

Podpora projektů může dosáhnout maximálně 75% užitelných nákladů projektu.

Priorita 3 - Rozvoj lidských zdrojů a sociální integrace v regionech

Opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech

Opatření bude zaměřené na podporu investičních projektů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, celoživotního učení a sociální integrace. Tyto investice budou muset přispívat k rozvoji a ke strukturálním změnám v regionu a k vytváření nebo zachování trvale udržitelných pracovních míst.

Z věcného hlediska bude v rámci jednotlivých projektů podpořena nová výstavba nebo stavební obnova příslušných budov, nákup technologie, počítačů včetně software, počítačové sítě, nezbytná technická infrastruktura spojená s výstavbou či obnovou objektů, nezbytné venkovní úpravy a dopravní prostředky.

Podpora bude provázána s opatřením 3.2 SRP. Umožní případnou investiční podporu poskytovatelům služeb, podporovaným v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, sociální integrace a celoživotního vzdělávání.

Podpora může dosáhnout až 80% užitelných nákladů na projekt, jehož předkladatelé mohou být

kraje, obce, svazky obcí, organizace zřízené státem, kraji a obcemi a nestátní neziskové organizace.

Opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech

Opatření se zaměří na podporu širokého spektra aktivit v oblasti sociální integrace na místní či regionální úrovni. Neinvestiční podpora bude orientována na poskytovatele služeb, realizující podpůrné projekty pro různé znevýhodněné skupiny obyvatelstva, na následné řešení i prevenci vzniku těchto skupin (např. etnické a národnostní menšiny - zejména Romové, zdravotně postižení občané, mladiství, matky s dětmi, osoby bez kvalifikace, osoby před důchodem, občané po návratu z výkonu trestu, drogově závislí apod.). Dále se podpora zaměří na s tím související rozvoj občanské společnosti, vytváření komunitních plánů, spolupráci neziskových organizací a organizací zřizovaných státem, kraji či obcemi. Podpora v rámci opatření bude přispívat i k vytváření rovných příležitostí pro znevýhodněné skupiny obyvatelstva.

Podpora bude realizována prostřednictvím kraje, který vyhlásí grantové schéma a obce, svazky obcí, organizace zřizované obcemi či kraji a nestátní neziskové organizace budou moci předkládat žádosti o granty až do výše 80% užitelných nákladů projektu.

Opatření 3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů

Opatření bude zaměřeno na vzdělávání všech skupin aktérů na místní a regionální úrovni, zapojených jak do přípravy a následné realizace programu, tak i do přípravy a následné realizace projektů, jako jsou zaměstnanci obcí, svazků obcí, krajů, různých regionálních sdružení, hospodářské a agrární komory, regionální rozvojové agentury, školy, nestátní neziskové organizace apod.

Součástí vzdělávání bude seznámení se s příslušnými předpisy EU či ČR pro jednotlivé úseky spojené s přípravou a realizací programů a projektů (např. zadávání veřejných zakázek, ochrana životního prostředí, rovné příležitosti, financování a finanční kontrola, veřejné podpory podnikům, monitorování programů a projektů apod.).

Podpora bude zaměřena na neinvestiční výdaje zahrnující zejména podporu pořádání různých forem kurzů, seminářů, školení, workshopů, vydávání brožur a publikací, na poradenskou činnost, zavedení internetových stránek apod. Podporu obdrží konečný příjemce (kraj), který díky podpoře bude moci poskytovat tyto služby za nízké, přijatelné ceny.

Podpora může dosáhnout výše až 75% užitelných nákladů projektu.

Priorita 4 - Rozvoj cestovního ruchu

Opatření 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch

V rámci tohoto opatření budou podporovány subjekty nakupující služby týkající se oblasti cestovního ruchu. Mezi tyto služby možno počítat akce spojené s vytvářením partnerství veřejného a soukromého sektoru (spolková, poradenská a informační činnost), zabezpečením výměny a šíření jednotných informací prostřednictvím moderních technologií, podporou marketingových studií pro cestovní ruch, podporou účasti na veletrzích, pořádání sympozií a konferencí o cestovním ruchu, podporou tvorby propagačních materiálů, tvorbou standardů pro cestovní ruch a se zaváděním jednotného systému značení aktivit v cestovním ruchu.

Opatření bude strukturováno do dvou částí (podopatření).

a) v podopatření 4.1.1 bude podpořen omezený počet větších projektů majících národní či nadregionální charakter (nadregionální produkty cestovního ruchu), jako je tvorba a zavádění kvalitativních standardů a turistického značení pro cestovní ruch, komplexní zlepšení marketingu cestovního ruchu, výměna a šíření informací prostřednictvím moderních technologií. Výběr projektů, jejichž předkladatelé budou moci být nestátní neziskové organizace, kraje a svazky obcí v přirozených turistických regionech, bude zajišťovat národní výběrová komise.

b) v podopatření 4.1.2 bude podporován nákup služeb majících místní či regionální charakter. Neinvestiční podpora bude poskytována, jak veřejným subjektům (obce, kraje) - např. zpracování regionálních či místních marketingových studií, podpora tvorby propagačních materiálů, tak i podnikatelským subjektům (drobné, malé a střední podniky z odvětví

(Pokračování na straně 12)

Společný regionální ... (Pokračování ze strany 11)

cestovního ruchu) a nestátním neziskovým organizacím.

Podpora může dosáhnout maximální výše 75 % uznatelných nákladů na projekt

Opatření 4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

V rámci tohoto opatření budou podporovány investiční projekty, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch. Podpora může být použita na pořízení hmotného či nehmotného investičního majetku, zejména budov, staveb, strojů a zařízení (uznatelnými výdaji však nebude nákup pozemků a budov), rekonstrukce a modernizaci hmotného investičního majetku bezprostředně souvisejícího s realizací projektu.

Rovněž i toto opatření bude členěno do dvou podopatření.

a) Podopatření 4.2.1 - Podpora národní infrastruktury CR, v jehož rámci bude podpořen omezený počet větších projektů cestovního ruchu nadregionálního významu, zaměřených na ucelené produkty cestovního ruchu v ČR (minimální velikost projektu 2 mil. €). Půjde o významné projekty nadregionálního významu z oblasti kongresové či lázeňské turistiky, produkty ekoturistiky, sportovně-rekreační komplexy rozšiřující možnosti ČR, produkty kulturní a církevní turistiky či další specifické produkty mající nadregionální či mezinárodní přesah nebo mezinárodní význam. V rámci podopatření bude rovněž podpořeno budování celostátního informačního systému cestovního ruchu.

O podporu se budou moci ucházet nestátní neziskové organizace, podnikatelské subjekty (v odvětví cestovního ruchu), obce, svazky obcí a kraje

b) Podopatření 4.2.2 - Podpora místní infrastruktury CR, v jehož rámci budou podporovány ucelenější projekty regionálního či místního významu, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch v obcích a regionech. Půjde o projekty zaměřené na revitalizaci kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví pro jejich využití v rozvoji cestovního ruchu, rozvoj místních či regionálních informačních systémů cestovního ruchu, výstavbu či obnovu vybavenosti v oblasti sportu, rekreace, lázeňství, obnovu a rozvoj turistických stezek, infrastruktury rekreační plavby, cyklostezek včetně doplňkových zařízení.

Výše podpory u obou opatření může dosáhnout maximálně 75% uznatelných nákladů na projekt.

Jak vyplývá z uvedeného přehledu podporovaných aktivit ve SROP, je okruh možné podpory velmi široký a týká se nejrozličnějších typů subjektů. Připočteme-li k tomu další čtyři operační programy řešící problematiku zemědělství, rozvoje venkova, životního prostředí, dopravní infrastruktury, rozvoje lidských zdrojů a průmyslu a podnikání, je zřejmé, že základem úspěchu při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů bude v první řadě důkladné studium nabídky a zorientování se v možnostech a omezeních jednotlivých programů a jejich priorit a opatření.

Pomoc, bezplatné konzultace a poradenství v tomto směru proto nabízí Regionální pracoviště Ministerstva pro místní rozvoj, které je součástí odboru řídicího orgánu pro Společný regionální operační program. Pracoviště sídlí v Českých Budějovicích, Rudolfovska 80, tel.: 387693216 a 387693114.

Mgr. Michal Jarolímek
(jarmic@mmr.cz)

Z historie krajského zřízení na území Jihočeského kraje (2. část)

V první části našich příspěvků jsme se zabývali historickým vývojem krajské správy v Čechách 13. století od vlády Přemysla Otakara II. do roku 1740. Dnes Vám přibližujeme vývoj krajské správy od roku 1740 do roku 1849, kdy dostaly první zákonnou úpravu obce. Období zahrnuje dva úseky našich dějin, které jsou jedny z nejznámějších, tj. tereziánské a josefínské reformy prováděné císařovnou Marií Terezií a císařem Josefem II.

K hlubokým politickým změnám a otřesům v celé Rakousko - Uherské monarchii došlo po nástupu Marie Terezie na trůn v roce 1740. Marie Terezie musela bojovat o své dědictví („válka o rakouské dědictví 1740 - 1748“). Po vojenských vítězstvích musela upevnit monarchii po stránce hospodářské a politické.

Své snahy zaměřila zvláště proti české státní samostatnosti, proti české dvorské kanceláři, která již sama o sobě představovala svéprávnost českých zemí ve správním i soudním ohledu. Proto dekretem z 1. 5. 1749 panovnice zrušila českou i rakouskou dvorskou kancelář. Dále v Čechách zrušila dosavadní úřad královských mistodržících a nejvyšší zemští úředníci byli odkázáni do zvláštního sousedního konsesu.

Tyto ústavní a správní reformy se velmi zřetelně odrazily v krajském zřízení. „Berní recesy“ z 30.7.1748 v Čechách a na Moravě

nově upravily působnost krajských hejtmanů. Dostali nové instrukce a byl jim zvýšen též plat na 2000 zlatých ročně.

Reskriptem z 23. 1. 1751 bylo zrušeno staré pravidlo stavovského státu, že v českých krajích byli dva hejtmani: pán a rytíř. Od té doby byl pouze jeden hejtman a v Čechách bylo ustanoveno již pevně 16 krajů. Tímto reskriptem vznikl kraj Táborský rozdělením velkého Bechyňského kraje na dva díly - Budějovický a Táborský. Hejtmanům k ruce byli předáni krajští adjunkti. Těmito reformami byl již definitivně krajským hejtmanům vtisknut ráz zeměpanských úředníků. Bylo jim předepsáno pevné sídlo v krajském městě a to bylo vždy tam, kde byla již dříve krajská pokladna. Plat jim byl vyplácen z prostředků státních a hejtmani si již na rozdíl od dřívější doby neplatili sami žádné jiné úředníky. Tyto reformy krajské správy z let 1748-1751

byly tak pronikavé, že po dlouhou dobu nebyly podstatně měněny. Sedmiletou válkou byly podrobeny tereziánské reformy tvrdé zkoušce. Slezsko avšak nazpět dobyto nebylo a monarchie byla jak po stránce hospodářské tak i politické dokonale vyčerpána.

Na místo direktoria nastoupila 1762 česká a rakouská dvorská kancelář a 1763 byla v Čechách a na Moravě zřízena gubernia. V této době, kdy ve správě a organizaci vyšších úřadů reforma stíhala reformu, u krajských úřadů zatím k žádné změně nedošlo. Roku 1768 se sice začalo jednat o reformě krajských úřadů, ale k její realizaci došlo až za vlády Josefa II.

Josef II., než po své matce převzal vládu, chtěl reorganizovat krajské zřízení. Roku 1782 zřídil Josef II. pro politickou a finanční správu jednotný úřad dvorský - spojenou českorakouskou dvorskou kancelář, dvorskou komoru a bankovní deputaci v čele s Leopoldem, hrabětem Kolovratem. Všechna tato snažení směřovala mimo jiné i také k tomu cíli, jak nově upravit a zlepšit celé krajské zřízení. Toto období, v němž dochází k celé řadě sporů mezi ústředními úřady a panovníkem,

přináší ve vztahu ke krajským úřadům jejich další byrokratizaci a dokonale postátnění. Tehdy se krajský úřad stal dokonale zbyrokratizovaným státním tělesem, 16 krajských hejtmanů v Čechách bylo doplněno a rozmnoženo o další určitý počet úředníků. Kraje byly rozděleny na 3-5 vizitačních okresů a s nimi se shodoval i počet placených krajských komisařů, kteří sídlili v krajském městě a dvakrát do roka konali objížděky kraje.

Krajské úřady se staly rozhodujícími orgány. Podle josefínského nařízení rozhodovaly samostatně: o menších vojenských výtržnostech, o přetěžování poddaných vyplývajících z kontribuce, z robot, ze škod způsobených zvěří, z protizákonných tělesných trestů, z pokut, o soukromých přích mezi poddanými, o propuštění z poddanství, o zpětném požadování odstoupených pozemků, o peněžních pokutách, o svévolném vyměřování, dělení a přivlastňování si poplatných polí poddanských k vrchnostenskému užitku, o nepořádkách v odvádění akcencí a štol, o záležitostech pozemkového, obilního a peněž-

(Pokračování na straně 13)

Z historie ...*(Pokračování ze strany 12)*

ního úroku, o nesrovnalostech v mírách a váhách.

Bylo doloženo, že o všech těchto projednávaných záležitostech se musí sepsat protokol a odeslat ve dvojím vyhotovení guberniu. To si vyhradilo konečné slovo nad rozhodnutím krajského úřadu. Z toho je jasně patrné, že krajské úřady byly druhou instancí správy. Jejich podřízenými správními jednotkami byly vrchnosti a města. Dvorským dekretem z 28.10.1791 bylo nařízeno, že krajské úřady jsou prostředníky mezi vrchnostmi a poddanými. Poddaní neměli být utiskováni, ale vrchnost neměla být krácena ve svých právech.

Toto zřízení vydrželo až do revolučního roku 1848. Zrušením poddanství ztratil své opodstatnění starý právní systém. Mimo jiné bylo rozhodnuto likvidovat krajské úřady a nahradit je novým zřízením. Císařským nařízením k 1. 2. 1850 zahájily svou činnost okresní hejtmanství. Místo dosa-

vadních krajských úřadů nastoupily krajské vlády, z nichž každá zahrnovala několik dosavadních krajských úřadů.

Zmíněné císařské nařízení v roce 1849 prohlásilo za základ nové organizace veřejné správy politické okresy (postátnění první instance). Byly vytvořeny tak, aby se od sebe lišily minimálně. Státní politická správa byla tedy vytvořena na úrovni zemí, krajů a okresů. Tvůrci tohoto uspořádání dosáhli podstatné centralizace tím, že výkon správy přenesli do značné míry na nižší jednotky než země, přičemž současně rozhodující agendu koncentrovali u ústředních orgánů.

(pokračování příště)**Iva Brabcová, Lubomír Pána***Autoři článku:**Brabcová Iva - Ing., absolventka VŠE v Praze,**FM Jindřichův Hradec**Pána Lubomír - Dr. et Mgr., asistent katedry Společenských věd VŠERS***POZVÁNKA**

Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s.
a

Jihočeská pobočka České společnosti pro politické vědy

*si Vás dovoluji pozvat na
konferenci se zahraniční účastí*

„NA CESTĚ K EVROPSKÉ IDENTITĚ„

Dne 22. dubna 2004, zasedací místnost zastupitelstva
Krajský úřad Jihočeského kraje, U Zimního stadionu 1952/ 2, 370
76 České Budějovice

Konference je určena především pro odbornou veřejnost a studenty se zájmem o problematiku vstupu České republiky do Evropské unie, pro pracovníky státní správy, regionální samosprávy, pro neziskové organizace i představitele ziskového sektoru.

Program :

8:30	registrace účastníků
10:00	slavnostní zahájení konference - prof. PhDr. Emanuel Pecka, CSc.
10:15	dopolední část konference
12:30	oběd
14:00	odpolední část konference
15:30	vyhodnocení konference, závěrečná diskuse
16:00	ukončení konference

Účastnický poplatek: 240,- Kč

Příhlášku a příspěvky na konferenci zasílejte e-mailem na adresu skorepa@vsers.cz. Bližší informace ke konferenci obdržíte na tel. 386 116 821.

Váš příspěvek z konference bude zařazen do sborníku, který k této příležitosti vydá VŠERS.

Těšíme se na shledání.

Organizační výbor

prof. Dr. Josef Dolista, Th.D., Ph.D., doc. PhDr. Karel Dvořák, CSc.,
ing. Ladislav Skořepa, Ph.D., Dr. Mgr. Milena Berová, Mgr. Marta Šindelková

Vysoká škola evropských a regionálních studií
a

Jihočeská pobočka České společnosti pro politické vědy
Vás zvou

na neformální setkání u příležitosti vstupu

ČR do EU a 1. máje,

které se uskuteční 1. května
od 12,30 do 13,00 hodin na

TROJMEZÍ

(Bod, kde se sbíhají státní hranice České republiky, Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky.)

Setkání bude zahájeno přípitkem rektora
Vysoké školy evropských a regionálních studií
a předsedy Jihočeské pobočky
České společnosti pro politické vědy.

Akci sponzoruje
Budějovický měšťanský pivovar, a.s.

KUDY NA TROJMEZÍ

Cesta na Trojmezí není jednoduchá a i po vystoupení z auta nebo vlaku se připravte na slušný výšlap. Přesto však věříme, že podle našich pokynů, doplněných případně vlastní turistickou mapou a odhodláním cestu všichni zvládnete.

Trasa č. 1 : Po červené značce z Nového Údolí

Autem přes Prachatice a Volary, z Volary směr Lenora, ale za Volary odbočit vlevo na Stožec, ze Stožce dál do Nového Údolí. Zde zaparkovat u železniční stanice. Je možno též vlakem s přestupem v Prachaticích.

Nové Údolí - sedlo Špičáku (2,5 km) - U Rosenauerovy nádrže (3,5 km, zde pomník ing. Rosenauera, stavitele Schwanzenbergského plavebního kanálu, který zde začíná, jde o národní technickou památku) - státní hranice (5,5 km) - Třístoličník (7 km) - Trojmezí (10 km) - Trojmezí (11 km).

Cesta je poměrně náročná, několik strmých stoupání, nevhodná pro cyklistiku, neboť pod Třístoličníkem je nutno přecházet paseky s velkými kameny. Celkem jde o pěší túru v délce minimálně 22 km.

Trasa č. 2 : Přes území SRN

Autem na hraniční přechod Strážný. Hned za přechodem vlevo na vedlejší silničku směr Schwazenthal, odtud dál na Bischofsreut. Zde pokračovat na Heidmuhle, Frauenberg a malými lesními silničkami do Pendelinu. Zde na parkovišti odložit auto a vydat se po zelené značce, vedoucí přesně po státní hranici mezi SRN a Rakouskem, směrem vzhůru na Kammerberg (1163m). Zde doleva na modrou značku, asi po 1 km uhnout vpravo na červenou a po ní již za chvíli na Trojmezí.

Tato trasa je v pěší části krátká (asi 5km) a průměrně náročná. Na orientaci pro navigátora v autě je náročnější jen úsek mezi Bischofsreutem a Pendelinem, protože se jede po silničkách té nejvyšší třídy, ale krásnými lesními partiemi. Případné bloudění je však krátké, protože zde je všude blízko.

O šizení a šidičích

Známý americký spisovatel E. A. Poe popsal ve své knize „Jáma a kyvadlo“ (vyšla také česky) jeden společenský nešvar, známý jako šizení. Provedl to velice výstižně několika znaky, které charakterizují šidiče jako aktéra a technologa tohoto nemravu.

Z těchto znaků lze připomenout nepatrnost, vytrvalost, vynalézavost, nestoudnost, zřetelnost, smělost, drzost, nonšalantnost, originalnost a škleb ve vlastní tváři a radost z dosaženého úspěchu z cíleného obohacení.

Jen málokdo z nás se v životě s touto praxí nesetkal, neboť - jak známo - šizení je staré jako člověk sám a člověk šidí člověka po celém světě. To vlastně popisuje i Jerzy Sawicky v knize „Lidé, omyly a paragrafy“ (úsměvně ilustrované panem Nepraktou).

Nepodařilo se mi ale zatím získat ani podobné informace z oblasti zoosociologie a zoopsychologie tj. ze světa mimočlověčích druhů i přes vynikající spis pana Konráda Lorenze „Takzvané zlo“. Šizení je zřejmě nemravem lidským až na pověstnou kukačku a její vejce. Říká se, že lasice útočí lstí, šelma rychlostí a silou, šidič kombinací metod. Šidič se baví a pracuje nepatrnostmi. Ty ale mohou přesáhnout do širších až značných rozměrů. Nepatrnost charakterizuje šizení asi proto, že pro ni šidič opovázlivě spoléhá na útlum vnímání a reakce poškozeného. Šidič je vytrvalý, svůj nepatrný zisk úročí a násobí opakováním. Je vynalézavý, někdy až originální a nepouští se svého krajíce. Jde na věc přímo až ztečí a nebojí se mít před tím a nebo při tom o kapánek víc v hlavě. Bývá originální, pokud nápady nepřejímá z registru kolegů své podprofese. Je při tom nonšalantní - chladný jak psí čumák, někdy ale drzý a vyhýbavý. Vidí jen sebe, hlavně při večerním bilancování svých podpásových úspěchů.

Znaky šizení a zejména nepatrnost nás svádí spojovat šizení s obchůdkem, tržnicí, restaurací či podobnými ohnisky mikroekonomického světa občanů. Šizení ale nemusí být ohraničeno tímto občanským mikroklimatem. Může platit i v širších dimenzích, tj. ve velkoobchodu, podnikání a velkopodnikání všeho druhu. Jak nám napoví dnes a denně masmédiu včetně večerní televize a zkušenost a praxe všude kolem nás.

Šizení je kategorií morálně právní. Za určitých předpokladů má jistou protiobranu i v právu. Tam má ale podle okolností a významu poněkud jiné označení. Nejenom v češtině.

Je někdy smutné připomenout, že šizení a podobné společenské antiaktivity nacházejí svůj komerční prostor i v literatuře. Obránci a zastánci takového gardu někdy argumentují :

„Slyšeli jsme, jak se to má dělat, my vám řekneme, jak se to dělá“.

Takže: přemyslejme, sledujme a přes vědecké metody moderní reklamy a marketingu - budme opatrní.

- DrC -

Richard Falbr a Libor Rouček, volební kandidáti ČSSD do Evropského parlamentu, na návštěvě VŠERS

Z NOVÝCH KNIH

(doporučujeme)

Také v češtině byla v roce 2003 vydána kniha Globalization end Its Discontents, nositele Nobelovy ceny z ekonomie J. E. Stiglitze a to pod názvem „Jiná cesta k trhu

(v podtextu Hledání alternativy k současné podobě globalizace). Objevila se na pultech knihkupeců a knihoven koncem minulého roku.

Nejenom přebal knihy se sentencí autora může být pro čtenáře a každého zájemce inspirací pro zamyšlení nad současným děním kolem nás. „Dnešní výzvou je pokusit se globalizaci reformovat tak, aby přinášela užitek nejen bohatým zemím, nýbrž i těm chudým“, říká autor, který s velkou kritičností v knize popisuje své poznatky z praxe v globalizačních institucích a své upřímné názory na další vývoj myšlení a lidské společnosti v této oblasti.

Autor demonstruje na konkrétních případech, že ačkoli působení „neviditelné ruky trhu“ by jistě bylo žádoucí, ve skutečnosti se v mnoha zemích vše vyvíjelo jinak a že míra necitlivých zásahů do rozumného fungování ekonomiky se nesnížila, ale - také kvůli chaotičnosti globální správy - dokonce vzrostla. Autor zkoumá možnosti evolučních kroků, jako je hledání spravedlivějších vztahů v mezinárodním obchodu a větší zastoupení rozvojových zemí v mezinárodních finančních institucích. Bodem, v němž se všechny úvahy setkávají, je otázka životního prostředí, zejména hledání tzv. trvale udržitelných rozvojových strategií.

- DrC -

Těžké chvílky studentovy

Je tomu asi rok, kdy do mě můj dobrý přítel začal hučet, ať si udělám vysokou školu. Nad mými argumenty, týkajícími se věku, pracovního vytížení a další jen mávnul rukou, že bez vysoké dnes člověk neobstojí a že to jistě zvládnou. Náhoda tomu chtěla, že byla v Českých Budějovicích otevřena škola, přesně vyhovující mým potřebám, totiž Vysoká škola evropských a regionálních studií. Vyhovoval mi její studijní plán, skladba předmětů i forma distančního studia. To jsem ovšem nevěděl, co mě čeká!

Po prvním usednutí v posluchárně mě mezi kolegy značného věkového rozpětí od 18 do padesáti let přepadl nejprve nostalgický pocit vzpomínek na dřívější školní léta, jaksi jsem omládl. Po několika hodinách přednášek jsem ovšem zase zestárnul poznáním, jak jsem nevzdělaný, co jsem všechno zapomněl a že to asi nezvládnou. Avšak nebyl jsem v tom sám. A to je právě to nejkrásnější, i v dalším průběhu studia jsem zjistil, že opravdu nejsem sám. Vytvořila se nádherná, ve všem si pomáhající parta. Mejly mezi námi jen poletovaly, neformální konzultace byly na denním pořádku. Avšak i naprostá většina vyučujících se nám snažila pomoci i mimo své pracovní povinnosti radou, konzultací. Ani jsme se pořádně nerozkoukali a byly tu semestrální zkoušky, a to teprve začalo být horko! Přijít z práce, odmítnout hraní si s dětmi či pracovat kolem baráku, a začít se do noci šrotit, to opravdu vyžaduje pevnou vůli. A věřte, i na tenhle divoký životní rytmus jsme si zvykli. Navíc parta fungovala i v tomto období, někdy jsme se před zkouškou dokonce zasmáli pro uvolnění atmosféry, pocení bylo ale daleko víc. Učitelé byli totiž pořádně tvrdí, žádná procházka rajskou zahradou. Nu dobrá, říkali jsme si, jde o vejšku a tady musí člověk opravdu jistě znalosti prokázat. Musím přiznat, že zkoušky byly vedeny v seriózním duchu, žádné dokazování, jak je kantor chytřejší.

Především ale musím přiznat, že už první semestr mi ukázal hodně o mém samém. Poznal jsem, že to jde zvládnout, poznal jsem, že jsem vsadil na správnou školu, poznal jsem, že ta vysoká mi opravdu něco dá. Jistě, škola začíná, a s tím jsou spojeny i určité těžkosti růstu, třeba nedostatek skript a dalších učebních pomůcek. Věřme ale, že i to se časem spraví, důležité je, že nás to pořád baví díky stylu práce školy i našim prvním zkušenostem. Ach jo, už aby byly ty tři roky za mnou!

Pavel, student prvního ročníku VŠERS